

מקלט בברלין

מחזה בשתי מערכות

מאת מוטי לרנר

©

המחזה נכתב על רקע מבצע "צוק איתן" שהתנהל בעזה בקיץ 2014 ותוצאותיו. עם זאת, כל הדמויות וכל האירועים הם פרי דמיונו של המחבר. המחזה הוצג לראשונה ב-2021 בקריאה מבוימת בתיאטרון הבימה בבימוי תום ווליניץ.

הדמויות

1. עדנה (48) – מְרַצָּה למזרח תיכון באוניברסיטת תל אביב
2. אמנון (58) – בעלה של עדנה, מְרַצָּה להיסטוריה באוניברסיטת תל אביב
3. יובל (24) – בנם של עדנה ואמנון, שף מתלמד במסעדה ישראלית בברלין
4. נדב (26) – סטודנט לתואר ראשון בלימודי מזרח תיכון באוניברסיטה החופשית בברלין
5. תותי (26) – חברתו של נדב, מלצרית במסעדה הישראלית בה עובד גם יובל
6. סֶלְמָה (21) – חברתו של יובל, פליטה סורית, שוטפת כלים במסעדה הישראלית בה הוא עובד

העלילה

העלילה מתרחשת בברלין על פני חמישה ימים באביב 2018, שלוש שנים ושמונה חודשים אחרי מבצע "צוק איתן". יובל גר בברלין כבר שנתיים, ועובד כשף מתלמד במסעדה ישראלית. הוא עזב את בית הוריו בתל אביב שנה ושמונה חודשים אחרי "צוק איתן", כשהוא עדיין סובל מתסמונת פוסט טראומטית. הוא לא ביקר בארץ מאז, אך הוא בקשר טלפוני רציף עם הוריו. הוא מתקשר אליהם ברגעים של קושי, אך עד כה התעקש שלא יבקרו אצלו. עכשיו סוף-סוף הוא נענה להפצרותיהם, וכך מגיעים עדנה ואמנון לברלין, לשלושה חודשים, כדי לשהות בקרבתו. עדנה סידרה לעצמה שבתון לסמסטר האביב באוניברסיטה החופשית שבעיר, ואמנון לקח חופשה ללא תשלום מהחוג להיסטוריה כללית באוניברסיטת תל אביב. הם שכרו דירה במרכז העיר בשכונת לדירה בה גר יובל. נדב ותותי נמצאים בברלין כבר שנתיים וחצי. הם גרים בדירה שכורה קטנה בקרבת האוניברסיטה החופשית בה לומד נדב.

התפאורה

העלילה מתרחשת בברלין בדירות שונות, בכיתת לימוד ובמשרד באוניברסיטה החופשית, תמונה אחת מתרחשת ברחוב, תמונה אחת במסעדה גרמנית, ומספר תמונות מתרחשות במסעדה ישראלית איכותית, אך לא מפוארת מדי. המטבח נמצא מאחור ואיננו נראה. על הקיר האחורי תלוי מסך טלוויזיה המקרין חדשות בגרמנית. אזור הישיבה מיוצג על ידי שולחן ושני כסאות. המחזה מתרחש באביב. החללים הפנימיים מחוממים, אבל דמויות שנכנסות, לבושות במעילים, כובעים, כפפות וכו'.

הערה

המחזה כתוב כולו בעברית. לקראת הפקה יתורגמו קטעים שנאמרים בשפות אחרות, על פי הצורך.

מערכה ראשונה

1. בוקר. כיתת לימוד באוניברסיטה החופשית. סוף השיעור הראשון של עדנה בקורס על ישראל והעולם הערבי.

עדנה: כשאנו מתבוננים בהתפתחותה של מדינת ישראל בשבעים השנים האחרונות, קשה שלא להשתאות מהישגיה. למרות המלחמות החוזרות ונשנות עם מדינות ערב ועם ארגוני הטרור הערביים, היא הגדילה את אוכלוסייתה היהודית פי אחד עשר, ויצרה מערכות חינוך, בריאות ורווחה שאין כמותן במזרח התיכון. התוצר הלאומי הגולמי לנפש גבוה בה מזה שברוב מדינות אירופה. היא במקום החמישי בעולם במדד החדשנות הטכנולוגית. למרות ממדיה, היא הפכה למעצמה אזורית כלכלית וצבאית, ואם אכן יפחתו האיומים הביטחוניים, הרי ש... (חשכה על הכיתה)

2. מסעדה ישראלית בברלין. באותו הזמן. אמנון יושב ליד שולחן, מעיין בתפריט. על מסך הטלוויזיה נראות החדשות בגרמנית. נכנסים יובל וסלמה. אמנון מנופף אל יובל. יובל שמח לראותו. סלמה ממשיכה בדרכה למטבח. יובל ואמנון מתחבקים.

אמנון	בוקר טוב.
יובל:	בוקר טוב. איפה אימא?
אמנון:	באוניברסיטה. היא כבר התחילה ללמוד.
יובל:	איך הדירה? איך ישנתם? הצלחתם להכין ארוחת בוקר? לא הספקתי למלא לכם את המקרר. הערב אני אבשל לכבודכם בדירה שלי.
אמנון:	אל תטרח, יובל. אנחנו נשמח ללכת למסעדה. ואיך אתה? רוצה לבוא איתי לראות את הבניין שבו סבא נולד? יש שם זקן אחד שזוכר אותו. בן תשעים.
יובל:	אני לא בטוח. אני עובד היום...
אמנון:	ששה יהודים מהרחוב שלו התאבדו אחרי עליית הנאצים. אני מצטט אותו בספר שלי.
יובל:	אני עובד היום עד חמש.
אמנון:	ההתאבדויות האלה מלמדות כמה הם היו...
יובל:	אני בונה עכשיו את החיים שלי מחדש, אבא. סוף-סוף אני מרגיש שאני בדרך הנכונה. תנו לי עוד כמה חודשים.

נכנסת תותי ופונה לאמנון.

תותי:	הַחֶלֶטֶת?
יובל:	זה אבא שלי, תותי.
אמנון:	נעים מאד. אמנון.
יובל:	זאת פעם ראשונה שהוא בברלין. כדאי להסביר לו את התפריט. (לאמנון)
	נתראה בערב. אני אזמין לנו שולחן. (יוצא למטבח)
תותי:	יש לנו ארוחת בוקר ישראלית ממש טובה.

- אמנון: ראיתי. בסדר גמור. תודה.
 תותי: אשכוליות או תפוזים?
 אמנון: מה שתחליטי. **(היא פונה לצאת)** איך אמרת שקוראים לך?
 תותי: למה אתה שואל?
 אמנון: נדמה לי שאני מכיר אותך. אַתָּ פִּנְרַת. נכון?
 תותי: כן. נכון. יש עדיין כמה אנשים שחושבים ככה.
 אמנון: ראיתי אותך בפילהרמונית. בעונה שעברה ניגנת את החמישי של מוצרט בקונצרט של סולנים צעירים.
 תותי: זה היה לפני שנתיים. אני לעולם לא אשכח את הקונצרט הזה.
 אמנון: ישבתי בשורה הראשונה. היית באמת נפלאה. מה את עושה בברלין?
 תותי: החבר שלי לומד כאן, באוניברסיטה החופשית. אין לך מושג כמה אני מתגעגעת הביתה. אני כבר חוזרת.
 אמנון: אני אשמח לשמוע אותך מנגנת.
 תותי: אני מקווה שתהיה לך הזדמנות. בשנה שעברה דווקא ניגנתי בתזמורת של האופרה. השנה אני פתאום לא מוצאת את עצמי.
 אמנון: אל תדאגי. אַתָּ פִּנְרַת נהדרת.
 תותי: אני כל כך עצבנית היום עד שאני לא מסוגלת לקבל מחמאה. יש לי אודישן בִּדְוִיטְשֶׁה סימפוני אחרי הצהריים. לא ישנתי כל הלילה. **(פונה לצאת)** אז אשכוליות. נכון?
 אמנון: אגב, הספקת קצת להכיר את יובל?
 תותי: כן. בטח. נדב, החבר שלי, היה מ"מ שלו בגולני. מדי פעם הם יוצאים לשתות בירה.
 אמנון: איזה יופי. הייתי קצת מודאג. לא ידעתי אם יש לו חברים. כשאני מדבר איתו בטלפון הוא לא אומר הרבה.
 תותי: גם איתי הוא לא ממש מדבר. הוא חושב שאני יודעת עליו יותר מדי. דווקא עם הגרמנים הוא מסתדר מצוין. השף מעריץ אותו. **(יוצאת)**

3. כיתת לימוד באוניברסיטה החופשית. עדנה מסיימת את ההרצאה.

- עדנה: בהרצאה הבאה אני אתמקד בהתפתחות היישוב היהודי בארץ ישראל מ-1882 עד 1948. הביבליוגרפיה באתר שלנו. לתשומת ליבכם, מאחרים לא יוכלו להיכנס לכיתה. תודה על ההבנה, ולהתראות.

עדנה אורזת את התיק שלה. נדב מתקרב אליה ומציג את עצמו.

- נדב: שלום. שמי נדב נקש. נרשמתי רק אתמול. אני מקווה שאני כבר מופיע ברשימות שלך.
 עדנה: כן. נעים מאד. זיהיתי אותך מיד. אי אפשר לטעות בישראלים.
 נדב: שמעתי פעם הרצאה שלך באוניברסיטת תל אביב על התנועה הלאומית הפלסטינית. לכן נרשמתי.
 עדנה: אתה ודאי יודע הרבה על המזרח התיכון. אני אשמח מאד אם תשאל שאלות ותעיר הערות.

- נדב: תודה רבה. רציתי באמת לשאול משהו. אַתָּה הַצָּגְתָּ הַיּוֹם תְּמוּנָה דִּי חִלְקִית שֶׁל הַחֲבֵרָה הַיִּשְׂרָאֵלִית.
- עדנה: זאת הייתה הרצאת מבוא.
- נדב: רוב הסטודנטים לא יודעים איזה מתחים פנימיים יש אצלנו. הם לא יודעים כמה הסכסוך עם הפלסטינים מחליש אותנו.
- עדנה: אני אעסוק בסכסוך עם הפלסטינים בהרחבה כל הסמסטר.
- נדב: אבל בינתיים נוצרה תמונה קצת אופטימית.
- עדנה: אני אשמח מאד אם תגיד את זה בשיעור הבא.

היא פונה לצאת. נדב צועד אחריה.

- נדב: אגב, אני מכיר את יובל, הבן שלך. הייתי מ"מ שלו ב"צוק איתן".

היא עוצרת, פונה לאחור ומסתכלת בו.

- עדנה: ב"צוק איתן"? (הוא מהנהן) הוא עבר שם חוויה די קשה.
- נדב: אני יודע. אנחנו מדי פעם נפגשים. שותים בירה ומדברים על זה.
- עדנה: עדיין?
- נדב: כן.
- עדנה: גם אני אשמח לדבר איתך על זה. הוא אף פעם לא ממש סיפר לנו. אפשר אולי להזמין אותך לארוחת צהרים?
- נדב: עכשיו? למה לא? יש בית קפה נחמד בפקולטה לאמנויות.

4. ערב. חדר האורחים בדירתו של יובל. אמנון ויובל ממתינים לעדנה.

- אמנון: אני לא מסתיר ממך שום דבר, יובל. לסבא לא היה דרכון. כשהם ברחו מכאן, הוא היה בן שבע. הוא היה רשום בדרכון של אבא שלו.
- יובל: ואתה בטוח שהדרכון הזה הלך לאיבוד?
- אמנון: הוא לא הלך לאיבוד. הוא שרף אותו.
- יובל: שרף אותו?!
- אמנון: הוא חשב שככה הוא ימחק את הזהות הגרמנית שלו. הוא שרף גם את כל תמונות הילדות. (שתיקה) הייתה לו משפחה גדולה. סבים וסבתות. דודים ובני דודים. אנחנו אפילו לא זוכרים את השמות שלהם.
- יובל: אני יודע.
- אמנון: הוא ברח עם אבא שלו שבוע אחרי שאימא שלו התאבדה. הזקן שפגשתי היום סיפר שאחרי ההלוויה הדירה שלהם נמכרה לאחד השכנים בחצי המחיר.
- המנוול הזה ניצל את הייאוש שלהם עד הסוף. שבעת אלפים יהודים התאבדו בברלין מהיום שהיטלר עלה לשלטון.
- יובל: אולי בכל זאת תלך למשרד הפנים לחפש את תעודת הלידה שלו?
- אמנון: משרד הפנים הזה היה האחראי העיקרי להתאבדויות האלה.

יובל: אם לא תהיה לי אזרחות, אני אצטרך לבקש ויזה כל שנתיים. (שתיקה) אם כל כך קשה לך ללכת למשרד הפנים, אתה יכול ללכת לארכיון של העירייה ולבקש את תעודת הסיום של כתה א'. אולי זה יספיק.

אמנון מהסס. נכנסת עדנה. ניכר בה שהיא נסערת.

עדנה: הי, יובלי. (מחבקת אותו)
יובל: טוב שבאת. אנחנו צריכים לצאת.
עדנה: שב רגע. אני רוצה לדבר איתך.
יובל: הזמנתי שולחן לשבע.
עדנה: נפגשתי היום עם נדב נקש. (לאמנון) המ"מ שלו בגולני. (ליובל) הוא לומד בקורס שלי. הוא סיפר לי על הקרב בעזה.
יובל: אני לא רוצה לדבר על זה.
עדנה: אנחנו מוכרחים לדבר על זה.
אמנון: לא שְׁמַעְתָּ מה שהוא אמר? הוא לא רוצה.
יובל: די, אימא.
עדנה: רק עכשיו אני מתחילה להבין מה עִבְרָתְךָ, יובלי. בארץ יש פסיכולוגים. עובדים סוציאליים. יש קבוצות של חיילים שעוזרים זה לזה.
יובל: על מה את מדברת? אני לא צריך שום עזרה. אני מסתדר מצוין. סיכמנו שאתם לא שואלים אותי על זה.
עדנה: סיכמנו בלי לדעת עד כמה זה היה נורא.
יובל: כבר שכחתי הכל. אני מזמן לא חושב על זה. ואני לא רוצה לדבר על זה.
(שתיקה) אני מבקש שתצאו מהדירה.
עדנה: תקשיב רגע, יובל.
יובל: עכשיו כבר לא בא לי לאכול איתכם. לא בא לראות אתכם. לא בא לי לשמוע אתכם.
אמנון: באנו לברלין בשביל להיות איתך. קבענו שנבלה יחד הערב. מחר נלך למוזיאון. מוחרתיים לקונצרט. לא חשבנו בכלל לדבר על מה שקרה שם.
אימא כנראה הופתעה. אני לא יודע מה הנדב הזה סיפר לה, אבל עכשיו היא נרגעה. אנחנו רוצים לשמוע על החיים שלך כאן. על העבודה...
יובל: עכשיו כבר אין לי מה לומר.
עדנה: אנחנו נחזור איתך לארץ, יובלי. נשכור לך דירה. נמצא לך עבודה. יש לי כמה חברים שהם בעלי מסעדות...
אמנון: (בכעס) ביקשתי שתפסיקי עם זה.
עדנה: אל תסתום לי את הפה, אמנון.
יובל: צאו כבר החוצה. ידעתי שזה מה שיקרה. לכן עד עכשיו לא רציתי שתבואו הנה. כמה רחוק אני צריך לברוח כדי שתתנו לי לחיות?
אמנון: יובלי...
יובל: לא שמעתם מה שאמרתי?!

עדנה ואמנון יוצאים. יובל מתחיל לשמוע באוזני רוחו את קולות הקרב בעזה. הוא מוציא טבק, מגלגל אותו עם כמה פרורי גראס, מציט את הג'וינט ונרגע.

5. ערב. דירתם של תותי ונדב. נדב יושב ליד המחשב. נכנסת תותי, הכינור בידה.

- נדב: ניסיתי להתקשר. לא ענית.
- תותי: לא הייתי מסוגלת.
- נדב: ההפסד כולו שלהם. (שתיקה) מה ניגנת?
- תותי: את הסונטה מספר 1 של בך. הם הקשיבו עד הסוף. הייתי בטוחה שאני מתקבלת. ואז הכנר הראשי אמר בגרמנית שאני מנגנת בלי רגש. שאין לי שמחת חיים. הוא חשב שאני לא מבינה.
- נדב: לך אין שמחת חיים?!
- תותי: אולי הוא צודק. אולי באמת איבדתי כאן את שמחת החיים שלי.
- נדב: את הבחורה הכי שמחה שאני מכיר.
- תותי: הייתי. פעם. מזמן.
- נדב: את שמחה כשאת שומעת ציפור מצייצת.
- תותי: אל תרמה את עצמך, נדב. יום-יום אני אומרת לך שאני רוצה לחזור לארץ. בפילהרמונית ישמחו לקבל אותי. הם מוכנים לתת לי סולו בעונה הבאה. יש גם כמה הרכבים קאמריים שמחכים לי. אני אחזור ללמד. נתחתן.
- נדב: אני באמצע הלימודים, תותי. יש לי עוד חצי שנה לתואר.
- תותי: תמשיך בתל אביב. נשכור דירה. ההורים שלי יעזרו.
- נדב: ההורים שלך לא אוהבים אותי מספיק כדי לעזור לנו.
- תותי: תפסיק לחזור על השטות הזאת.
- נדב: ככה אני מרגיש.
- תותי: ככה אתה מנסה להצדיק את הבריחה שלך הנה.
- נדב: לא ברחתי. בארץ אני לא אקבל מלגה כמו שיש לי כאן.
- תותי: אני לא אישאר כאן עוד חצי שנה, נדב. אני שונאת את ברלין. אני שונאת את המסעדה. את הישראלים שבאים לאכול בה. את הגרמנים. את הטורקים. אני רוצה הביתה.
- נדב: (מחבק אותה) אנחנו נחזור הביתה. עוד קצת סבלנות. יש כאן עשרות תזמורות מצוינות. את יכולה גם לעשות תואר שני בהומבולדט...
- תותי: אני לא רוצה לעשות פה שום תואר. תראה מה קרה לי בשנתיים האלה. מרוב שאני ממלצרת, נעשיתי מטומטמת. אני באמת כבר לא מסוגלת לנגן.
- נדב: אם אני אתקבל למסלול ישיר לדוקטורט, תהיה לי משכורת. לא תצטרכי למלצר.
- תותי: (נדהמת) מה אמרת? מה אמרת?
- נדב: בארץ אין לי סיכוי לעשות דוקטורט, תותי. יש עשרות כמוני בחוגים למזרח תיכון. כאן יש לי יתרון של שפה. של רקע. של ניסיון. הגרמנים יתנו לי תנאים שבתל אביב אני לא יכול אפילו לחלום עליהם.
- תותי: אני לא נשארת כאן עוד חמש שנים, נדב. אני לא יכולה יותר להיות מהגרת. אני רוצה להיות ליד המשפחה שלי. ליד החברים שלי. לנגן בתזמורת שלי. מול הקהל שלי. אני רוצה ללכת בקיץ לים...
- נדב: גם אני רוצה ללכת בקיץ לים.
- תותי: אם אתה מתכנן לעשות כאן דוקטורט, אז אני חוזרת מחר.
- נדב: אני בסך הכל חושב על האפשרות הזאת.

- תותי: אבל אני לא רוצה לחשוב עליה. אני לא מבינה בכלל מה אני עדיין עושה פה. הגרמנים לא רוצים אותנו כאן. אני רואה את זה בכל אודישן.
- נדב: ברגע שתשתלטי על הגרמנית, תרגישי הרבה יותר רצויה.
- תותי: אני לא אשתלט עליה, כי אני לא רוצה להיות כאן. ואל תבטיח לי שום דבר בשם הגרמנים. אולי נעשיתי מטומטמת, אבל אתה נעשית חרא של בן אדם. אתה לא רואה אותי ממטר. אתה עסוק רק בעצמך וברגשי הנחיתות שלך.
- נדב: רגשי נחיתות בפני מי? בפני ההורים שלך?
- תותי: בפני אלה בתל אביב שאתה חושב שלא יקבלו אותך לדוקטורט.
- נדב: אני גם יודע למה הם לא יקבלו אותי.
- תותי: על זה בדיוק אני מדברת. אני לא נשארת כאן עוד חמש שנים בגלל שנדמה לך שמקפחים אותך שם.
- נדב: אם את חושבת שרק נדמה לי, אז כנראה שבאמת נעשית מטומטמת. **(חוזר למחשב שלו)**
- תותי: אני מטומטמת כי אני אוהבת אותך. כי באתי אחר כך לכאן. כי עזבתי את הפילהרמונית בשבילך.

נדב רואה שהיא בוכה, וסוגר את המחשב.

- נדב: אני מצטער. כשאת מדברת ככה על החרא שאכלתי בארץ, הדם עולה לי לראש. ולא התכוונתי להפיל עלייך את המחשבה על הדוקטורט. אם עד סוף הקיץ לא תמצאי עבודה בתזמורת טובה, אז בספטמבר נחזור הביתה.
- תותי: אני הקרבתי בשבילך הרבה יותר.
- נדב: אני יודע. **(הם מתחבקים)** הלכתי היום להרצאה של אימא של יובל. אחר כך סיפרתי לה על הקרב בעזה שבו יובל נפצע. פתאום היא פרצה בִּבְכִי. לא יָכְלָה להפסיק.

6. לילה. חדר האורחים בדירתם של אמנון ועדנה.

- עדנה: ידעתי שהמחלקה שלו נשלחה לְאַתֶּר פתח של מנהרה. ידעתי שהם נכנסו לסרוק בית חשוד שהיה ממולכד. ידעתי שתוך כדי הסריקה התפוצצו המטענים, והבית קרס עליהם. אבל לא ידעתי שכשחילצו אותו, הוא היה מחובק עם חייל מת, שהגולגולת שלו נמעכה. חייל שהיה איתו שנתיים בצוות. יובל היה ספוג בדם שלו. **(אמנון שותק)** מה אתה שותק? אתה יכול לתאר לעצמך מה עבר עליו שם. החייל הזה גסס בידיים שלו במשך ארבע שעות. יובל בקושי נשם. בגלל שהוא היה לכוד תחת האבנים, היד שלו לא הגיעה למימיה. כשהוא הרגיש שהוא מתייבש, הוא ליקק את הדם מהפנים של החייל. כשחילצו אותו, היה לו רימון ביד. הוא פחד ליפול בשבי... **(בוכה)**
- אמנון: אני יודע. ידעתי כל הזמן. רצייתי לחסוך את זה ממך.
- עדנה: לחסוך ממני? למה? ריחמת עלי? מי ביקש ממך? בגללך לא הבנתי עד היום מה קרה לו.
- אמנון: גם לו סיפרתי לך, לא היית מבינה.
- עדנה: כי מלחמה זה עניין של גברים?

אמנון: כי אני לא בטוח שרצית להבין.
 עדנה: רציתי מאד. לו הבנתי, הייתי מתעקשת שהוא ימשיך בטיפול בארץ.
 אמנון: את רואה? ברגע שצצה בעיה, את שולחת אותו לטיפול. שהפסיכולוג יבין.
 עדנה: הוא היה צריך עזרה מקצועית.
 אמנון: הוא היה צריך אותך. אבל את פחדת לשמוע. לכן הוא ביקש ממני לא לספר לך.
 עדנה: הוא ביקש ממך?!
 אמנון: כן.

שתיקה. עדנה מתקשה לעכל את דבריו.

עדנה: הוא ביקש ממך כי הסת' אותו נגדי. כי שכנעת אותו שאני לא רוצה להבין.
 אמנון: את יודעת שזה לא נכון.
 עדנה: אני מוכרחה להסביר לו. לא פחדתי. חיפשתי עזרה. רציתי להקל עליו. לא רציתי לעשות טעויות. אילו הוא סיפר לי יותר, הייתי מבינה.
 אמנון: את שוב מאשימה אותו?
 עדנה: אני לא מאשימה אותו. אני מתארת לעצמי איזה סיוטים יש לו. אנחנו חייבים להחזיר אותו הביתה.
 אמנון: הוא לא רוצה לחזור.
 עדנה: כי הוא משלה את עצמו שכאן הוא ישכח.
 אמנון: אם ננסה להכריח אותו, הוא ודאי לא יחזור.
 עדנה: אולי לא כדאי שתשיג לו את תעודת הלידה של אבא שלך. אם תהיה לו אזרחות, הוא יישאר כאן כל החיים שלו.
 אמנון: הוא מתעקש, עדנה.
 עדנה: הוא מתעקש, כי אתה אף פעם לא מעז להתעמת איתו. כשהוא היה בדיכאון, ויתרת לו. כשהיו לו התפרצויות זעם, ישבת בכורסא והסתכלת עליו. כשהוא ניסה להכות אותי, לא התערבת. השארת אותי להציב לו גבולות. לכן הוא חושב שאני לא רוצה להבין אותו. (גרונה נחנק)
 אמנון: את רוצה להתחשבן איתי עכשיו? למי זה יועיל? ראית כמה קשה לו. בואי ננסה להקל עליו. הוא החליט לא לדבר על מה שקרה. אם לא נכבד את ההחלטה שלו, נאבד אותו לגמרי. לזה את חותרת? (אוחז בידיה) אם אנחנו רוצים בטובתו, אז בואי ננסה להתגבר על הדחף הנבזי הזה להוציא זה לזה את הנשמה.
 עדנה: אתה תשלם ביוקר על זה שהסתרת ממני מה שקרה לו. (יוצאת)

7. לילה חדר האורחים בדירתו של יובל. יובל עדיין מעשן את הג'וינט. הדלת נפתחת. נכנסת סלמה.

יובל: איפה היית? דאגתי.
 סלמה: אִמְרָת לי לא לחזור מוקדם מדי.
 יובל: הם הלכו לפני שעתיים.
 סלמה: סיפרת להם עלי?

- יובל: רציתי, אבל...
- סלמה: אבל לא סיפרת.
- יובל: אני אספר להם מחר.
- סלמה: אתה מפחד שהם ידעו שאני ערבייה?
- יובל: די, סלמה. מה קרה לך?
- סלמה: ועוד מוסלמית. וגם פליטה.
- יובל: זה לא עניינם.
- סלמה: אז למה לא סיפרת?
- יובל: כי אימא שלי הייתה היסטורית. היא לא הייתה מסוגלת להקשיב. אני אספר להם בבוקר.
- סלמה: מה היא רצתה?
- יובל: מה שהיא תמיד רוצה. (שתיקה) אל תדאגי. אני לא חוזר לישראל. אני גם אף פעם לא אבקר שם. (שתיקה) הלכת הביתה? פחדתי שנשארת שם.
- סלמה: הלכתי. אבא שלי לא נתן לי להיכנס.
- יובל: מה הוא אמר?
- סלמה: שום דבר. דפקתי בדלת. הוא פתח וסגר. לא רצה שאימא שלי תראה אותי.
- יובל: (מבחין בדמעות בעיניה) בכית?
- סלמה: ראיתי אותו לרגע. הוא לא מגולח. העיניים שלו נפוחות. בדמשק הוא היה הרופא הכי ידוע. פה הוא לא עובד. הוא מתחבא בבית מרוב בושה על הבטלה שלו. אפילו האחים שלי כבר לא מכבדים אותו.
- יובל: את דווקא מכבדת אותו מאד.
- סלמה: הוא חושב שאני מזלזלת בו.
- יובל: את נותנת להם את כל המשכורת שלך.
- סלמה: הוא לא רוצה את המשכורת שלי. הוא רוצה את הכבוד שלו.
- יובל: הוא לא יכול להכריח אותך לעזוב אותי.
- סלמה: אני לא רוצה לאבד את המשפחה שלי, יובל.
- יובל: כשהם יראו כמה אני אוהב אותך, הם לא ירצו להפריד בינינו. את הבחורה הכי נהדרת בעולם. אני אלך אחרייך לכל מקום.
- סלמה: ברגע שתפסיק להגיד לי את זה, אני חוזרת לגור איתם.

הוא מחבק אותה. הם מתנשקים.

8. לילה. דירתם של אמנון ועדנה. עדנה חוזרת לחדר האורחים, בידה כרית ושמיכה.

- עדנה: מעכשיו והלאה אתה ישן כאן על הספה.
- אמנון: את שוב מתחילה?
- עדנה: אין טעם יותר להתעקש. זה לא עובד.
- אמנון: בארבע בבוקר תגלי שאת לבד, ותבואי הנה.
- עדנה: גם כשאני לידך, אני לבד. מהיום שהוא נפצע.
- אמנון: כי מהיום שהוא נפצע, התחלת לבלות בפמיטות של אחרים בכל המחלקות באוניברסיטה. גם במחלקה שלי.
- עדנה: לא השארת לי ברירה.

- אמנון: עד אז הייתי הבעל הכי אוהב בעולם.
 עדנה: אתה נבהלת מן הפציעה שלו בדיוק כמוני.
 אמנון: נבהלתי מן הבהלה שלך. הייתי צריך לטפל בכך יותר מאשר בו.
 עדנה: גם אני טיפלתי בך יותר מאשר בו.
 אמנון: **(בלעג) ודאי.**
 עדנה: ואני לא ביליתי במיטות של אחרים. חיפשתי נחמה. הייתי אבודה. הייתי לבד.
 הייתי מוכרחה לדבר עם מישהו. הייתי זקוקה למישהו שיבין אותי. שייתן לי כוח לטפל ביובל.
 אמנון: ואני לא יכולתי לתת לך כוח?
 עדנה: אפילו לא ניסית. **(שתיקה)** עכשיו הוא כבר לא צריך אותנו יחד. אנחנו יכולים לעזור לו לחוד.
 אמנון: אני לא כל כך בטוח.
 עדנה: הוא כבר יודע שאנחנו מרמים אותו. זה מזיק יותר מאשר מועיל.
 אמנון: אני מציע לא למהר.
 עדנה: היינו צריכים להתגרש ברגע שהוא עבר הנה.
 אמנון: **(בכעס)** אם את כל כך רוצה, אפשר לעשות את זה עכשיו. יש לנו הסכם משנה שעברה. אפשר להדפיס אותו ולחתום.

שתיקה. עדנה מהססת.

- עדנה: כל כך קל לך להתגרש ממני?
 אמנון: דווקא די קשה לי, אבל אני יודע שאת רק מאיימת. את יכולה לפלרטט עם כל אחד. לחיות, את יכולה רק איתי.
 עדנה: אתה רוצה להעמיד אותי במבחן?
 אמנון: נעשה מה שתחליטי. **(היא מהססת)** אני מציע לחכות עד שנחזור לארץ.
 ממילא מסובך להתגרש כאן. זה גם עלול להכביד עליו.
 עדנה: בסדר.
 אמנון: סוף-סוף אנחנו מסכימים על משהו. בבוקר אני אחזיר את המצעים למיטה. אני לא רוצה שהוא יראה אותם כאן.
 עדנה: **(פונה לצאת וחוזרת)** ועשה לו טובה גדולה. אל תדבר איתו על הספר שלך.
 זה לא הזמן לשיחות על מתאבדים. **(יוצאת)**

9. לילה. חדר השינה בדירתו של יובל. הם במיטה. כבר אחרי.

- יובל: תגידי לו שהייתי פליט בדיוק כמוהו. אני מכיר את התהליך של ההגירה. אני יכול למלא בשבילו טפסים בגרמנית.
 סלמה: הוא לא יסכים להיפגש איתך, לפני שאני חוזרת לגור בבית.
 יובל: אז אולי אני אפגוש את אימא שלך?
 סלמה: אותה לא צריך לשכנע. היא יודעת שאם אני אחזור הביתה, היא תצטרך להאכיל עוד פֶּה.
 יובל: אני רוצה שאבא שלך ידע שאני רציני.
 סלמה: אתה יודע בדיוק מה ישכנע אותו שאתה רציני.

- יובל: אני רוצה להתחתן איתך, סלמה. אני אומר לך את זה כל יום. הלוואי שהייתי בטוח שאני כבר יכול.
- סלמה: בטח שאתה יכול. בחודשים האחרונים אתה מרגיש נהדר.
- יובל: כשההורים שלי היו כאן עכשיו...
- סלמה: אתה בסדר גמור, יובל. אני רואה אותך כל יום. אני ישנה איתך כל לילה.
- (מתנשקים)**
- יובל: אז נגיד לו שהחלטנו?
- סלמה: כן. **(מתנשקים)**
- יובל: והוא יסכים שתגורי איתי?
- סלמה: הוא יודע שאנחנו לא בדמשק. הוא מבין שאני רוצה להתחיל חיים חדשים.
- יובל: קשה לו כשזה קורה כל כך מהר, בלי שביקשנו ממנו רשות.
- יובל: אני אבקש ממנו מחר.
- סלמה: אני צריכה לדבר קודם עם אימא שלי. היא תגיד לו. נראה מה הוא יגיד. נראה מה האחים שלי יגידו. הם לא יודעים שאתה ישראלית.
- יובל: לא אמרת להם?
- סלמה: אמרתי שאתה גרמני.

10. לילה. דירתם של נדב ותותי. תותי ישנה. נדב כותב הודעה בטלפון שלו. בהמשך נגלה שהוא שאל את עדנה אם היא מוכנה להיות המנחה שלו בעבודת התיזה.

11. לילה. דירתם של אמנון ועדנה. עדנה לבדה במיטה. נשמע צליל הודעה בטלפון שלה. היא קוראת ומשיבה. בהמשך נגלה שהיא ענתה לנדב בחיוב.

12. לילה. דירתו של יובל. יובל שומע באוזני רוחו את קולות הקרב, היריות, הפיצוצים. הוא מתעורר מסיוט בצעקות. סְלֶמָה מתעוררת.

סלמה: די, יובל. די. תפסיק. אתה בברלין. בדירה שלך. במיטה שלך. אני איתך. אני אוהבת אותך... **(הוא לא נרגע)** די, בבקשה. תפסיק. זאת אני, סלמה. הנה אני. תן לי את היד שלך. תן לי את היד. תיגע בי. הנה אני. תיגע בי... **(בבהלה)** די, יובל. בבקשה. די... **(מחבקת אותו עד שהוא משתתק)**

13. למחרת שעת בוקר מוקדמת. חדר המדרגות ליד הדירה של יובל. עדנה דופקת בדלת. כעבור רגע יובל פותח. היא רוצה להיכנס, אבל הוא חוסם את דרכה.

עדנה: בוקר טוב.

יובל: בוקר טוב.

עדנה: מה שלומך?

יובל: בסדר. תודה. ואת?

עדנה: אני מצטערת על אתמול.

- יובל: גם אני.
עדנה: התקשרתי אליך הבוקר. רציתי לשאול מה שלומך. לא ענית.
יובל: הטלפון כנראה על שקט.
עדנה: דאגתי. לכן באתי. יש לך זמן לקפה?
יובל: אני ממחר לעבודה.
עדנה: **(מנסה להיכנס)** אני לא אעכב אותך יותר מדי.
יובל: **(חוסם את דרכה)** עוד לא התארגנתי, אימא.
עדנה: שתי דקות.
יובל: אני כבר מאחר.
עדנה: **(מוותרת)** בסדר. בלי לחץ. אתה יכול לאכול איתי צהרים היום?
יובל: אני יכול מחר.
עדנה: נלך בערב למסעדה?
יובל: עם אבא?
עדנה: רק שנינו.
יובל: אם זה מה שאת רוצה.
עדנה: אז מחר בשבע?
יובל: כן.
עדנה: אפשר לחבק אותך רגע?
יובל: כן, בטח. **(מתחבקים)**
עדנה: אתה סולח לי? כל כך נבהלתי אתמול.
יובל: גם אני מתנצל, אימא. זה כבר מזמן לא קרה לי. הייתי מופתע. לכן איבדתי שליטה.
עדנה: **(בגרון חנוק)** זה בסדר, יובל. אני אוהבת אותך. אני רוצה שתדע את זה. אני אף פעם לא אפסיק לאהוב אותך. גם אם לפעמים אני לא מבינה אותך, זה לא אומר שאני לא רוצה להבין. אולי אני מפחדת להבין. אני באמת לא יודעת מה זאת מלחמה. אבל אתה הילד שלי, ואני אמשיך לנסות. גם אם לפעמים אני אעשה טעויות. זה טבעי. זה מרוב אהבה. זה לא אומר שאתה צריך לברוח ממני. אתה גם לא צריך לכעוס. אתה רק צריך להסביר עוד קצת...
יובל: גם אני אוהב אותך, אימא.

עדנה מוחה את דמעותיה ויוצאת. הוא סוגר את הדלת. סלמה נכנסת מחדר השינה.

- סלמה: למה לא נתת לה להיכנס?
יובל: אנחנו ממהרים. לא?
סלמה: אז מה? חשבתי שכדאי לספר לה שאנחנו מתחתנים.
יובל: קבעתי איתה מחר בערב. אולי תבואי איתי?
סלמה: אני לא יודעת. בטח יש דברים שהיא רוצה להגיד רק לך.
יובל: כשאני איתה לבד, היא יכולה לשגע אותי.
סלמה: אני לא מבינה איך יכולת להשאיר אותה ככה בחוץ.
יובל: מגיע לה.
סלמה: מה זה משנה? יכול להיות שיום אחד תצטרך אותה. אתמול בלילה היית צריך.
יובל: נדמה לי שאת היית איתי.
סלמה: ולא ידעתי מה לעשות.

- יובל: את יודעת הרבה יותר טוב ממנה. **(היא לא עונה)** דרך אגב, את צריכה לשלם היום דמי הרשמה לבית הספר לקולנוע. זה מאתיים יורו. **(נותן לה)** **(לא לוקחת)** יש לי.
 סלמה: את מה שיש לך תתני לאימא שלך. **(לא לוקחת)** כבר התווכחנו על זה מספיק, יובל:
 סלמה: את עושה בשבילי הרבה יותר.
 סלמה: **(לוקחת)** בסדר. אני אבוא איתך לפגוש את אימא שלך. אבל אם אתה לא נחמד אליה, אני קמה והולכת. **(יוצאים)**

14. המסעדה הישראלית. בוקר. אמנון נכנס ומתיישב. על מסך הטלוויזיה נראות החדשות בגרמניה. תותי מתקרבת אליו ומניחה לפניו תפריט.

- תותי: בוקר טוב. מה שלומך? ארוחת בוקר ישראלית?
 אמנון: כן, תודה. עם אשכוליות. יובל הגיע?
 תותי: עוד לא.
 אמנון: איך היה האודישן שלך אתמול?
 תותי: אל תשאל.
 אמנון: בכל זאת?
 תותי: לא כדאי לך לדעת. **(יוצאת)**

15. משרדה של עדנה באוניברסיטה החופשית. באותו הזמן. עדנה יושבת מתוחה ליד שולחנה. נכנס נדב.

- נדב: בוקר טוב. אפשר?
 עדנה: כן, בטח.
 נדב: אני מתנצל ששלחתי לך הודעה בשעה כל כך מאוחרת.
 עדנה: זה בסדר גמור. לא ישנתי.
 נדב: שמחתי מאד על התשובה שלך. אני מקווה שיקבלו אותי למסלול ישיר לדוקטורט.
 עדנה: על מה אתה רוצה לעשות את התיזה?
 נדב: על האסטרטגיה המדינית הפלסטינית אחרי קמפ-דיוויד 2000.
 עדנה: כתבתי על זה כמה מאמרים בשנים האחרונות.
 נדב: לכן חשוב לי שתהיי המנחה שלי.
 עדנה: בשמחה רבה.
 נדב: למרות שאני לא בטוח לגמרי שהעמדות שלנו דומות. לדעתי, השיחות איתם אחרי קמפ דיוויד הגיעו לשלב שבו היה פתרון בהישג יד.
 עדנה: אני אשמח להיווכח שאני טועה.
 נדב: יש לי יתרון על פני חוקרים אחרים משום שאני דובר ערבית, ואני מבין את הניואנסים של השיח הפוליטי הפנימי שלהם.
 עדנה: יכול להיות. הערבית שלי אקדמית. לא תמיד אני מבחינה בכל הניואנסים.
 נדב: אני אשמח לתרגם לך. אגב, מה שלום יובל? הוא יודע שסיפרתי לך על עזה?
 עדנה: כן. הוא יודע. אני חושבת שהוא בסדר.

- נדב: אז אני אמלא עכשיו את הטפסים במזכירות. (פונה לצאת)
 עדנה: אתה ממהר? אפשר לדבר איתך עוד רגע? (הוא חוזר) למען האמת הוא לא כל כך בסדר. ניסיתי לדבר איתו על מה שסיפרת לי. הוא לא היה מוכן אפילו לשמוע. אני רואה כמה הוא סובל, ואני לא יודעת איך לעזור לו. הייתה תקופה, אחרי שהוא שוחרר מבית החולים, שהוא קיבל טיפול תרופתי. אחר כך הוא הפסיק. הוא לא מוכן לחשוב על טיפול פסיכולוגי.
 נדב: גם אני הצעתי לו את זה.
 עדנה: ומה הוא אמר?
 נדב: שהוא מסתדר יותר טוב בלי טיפול.
 עדנה: הפסיכולוג הצבאי לא ידע כנראה להתמודד עם הפחדים שלו.
 נדב: אני מכיר פסיכולוג ישראלי שחי כאן כבר חמש עשרה שנה. הוא עזר לכמה מאיתנו להתמודד עם מה שקרה לנו בצבא.
 עדנה: אפשר לשכנע את יובל ללכת אליו?
 נדב: אני מוכן להציע לו את זה שוב.
 עדנה: אני כבר לא יודעת מה לעשות. גם אני הלכתי לטיפול. עשרות פגישות. עד שהתייאשתי. הכאב שלו קורע אותי. אני לא מצליחה לישון בלי כדורים. בסיוטים שלי הוא תולה את עצמו באמבטיה. כשאני קמה בבוקר, אני מיד בודקת שלא קרה לו שום דבר בלילה. אני כל כך אוהבת אותו, ואני לא מצליחה להראות לו את זה. לכן הוא לא מאמין בי. כשאני מנסה לדבר איתו, הוא מסתגר בתוך עצמו. עסוק בכאב שלו. אני מבינה. אני לא מתלוננת. כשהוא ברח הנה, קיווינו שהכאב יפוג, ומשהו יפתח בתוכו. אנחנו מדברים איתו בטלפון כל שבוע. מנסים לא להכביד עליו. אבל הוא נאטם לגמרי. זה מוציא אותי מן הדעת. ואמנן לא עוזר. נותן לו לברוח. נותן לו להתחמק. נותן לו להסתגר בתוך עצמו, ונאטם יחד איתו. שוב ושוב אני מוצאת את עצמי לבד מול האומללות של הילד שלי. אתה היחידי שאני מצליחה לדבר איתו עליו...

היא מוחה את דמעותיה. נדב מנסה להרגיע אותה. הוא מניח את ידו על כתפה. היא מחבקת אותו. כעבור רגע היא מרפה ממנו ומסתכלת בו.

- עדנה: אפשר אולי להזמין אותך לארוחת צהרים?
 נדב: בטח.
 עדנה: אותו מקום?
 נדב: בשמחה.
 עדנה: אני מקווה שאתה לא מפסיד שיעור בגללי.
 נדב: זה ממש לא אכפת לי. מאז אותו יום בעזה אני מחכה להזדמנות לדבר איתך.
 ניסיתי כמה פעמים. לא היה לי אומץ. (יוצאים)

16. המסעדה הישראלית. צהרים. אמנן יושב במסעדה, רושם לעצמו רשימות. נכנסים סלמה ויובל. הם מבחינים בו. יובל מתיישב לידו. סלמה ממשיכה אל המטבח.

- יובל: היי אבא. מה נשמע?
 אמנן: בסדר. תודה. אתה נראה טוב. היא די נחמדה הבחורה הזאת.

- יובל: סְלֶמָה. כן. היא מאד נחמדה. היא עובדת כאן במטבח.
 אמנון: אתה נפגש איתה גם אחרי העבודה?
 יובל: כן. מדי פעם. בעצם די הרבה. בעצם היא גרה איתי כבר חצי שנה.
 אמנון: איזה יופי. איך אמרת שקוראים לה?
 יובל: סְלֶמָה. היא פליטה. מדמשק. אבא שלה רופא, אבל הוא עדיין לא קיבל כאן רישיון. הבוקר היא נרשמה ללמוד כאן קולנוע.
 אמנון: אני בטוח שיש לה הרבה סיפורים על סוריה.
 יובל: מה שאנחנו עוברים בארץ, זה כלום לעומת מה שהם עברו שם. שלוש שנים תחת הפגזות. במדינה הרוסה לגמרי. בוקר אחד אחותה הקטנה הוציאה את הכלבה שלהם לגינה, וצלף של הצבא הכניס לה כדור בראש. בלילה הם ארזו מזוודות וברחו לטורקיה. חצו את הים ליוון בסירה.
 אמנון: היה להם הרבה מזל.
 יובל: והיא אף פעם לא מתלוננת. בגלל ששנינו זרים, היא לא מתייחסת אלי כמו אל חייזר. בחורות גרמניות מדברות אלי לאט, כאילו אני מפגר. **(שניהם צוחקים)**
 אמנון: אני אשמח להכיר אותה.
 יובל: בטח. אפשר לשתות כאן יחד בירה אחרי הצהריים.
 אמנון: קבענו. אני אחזור בחמש.
 יובל: אני מצטער על אתמול בלילה. אני לא יודע מה קרה לי.
 אמנון: לא קרה שום דבר. אנחנו כבר מכירים את אימא. לפעמים קשה לה להתגבר על החרדות שלה. לכן היא הייתה כל כך כפייתית.
 יובל: אמרתי לה אלף פעם שהפרק הזה בחיים שלי נגמר.
 אמנון: אנחנו יודעים.
 יובל: היא מנסה להכריח אותי לחזור לארץ, ובארץ מדברים על זה כל הזמן.
 אמנון: היא חוששת לְאַבְד אותך. אתה לומד גרמנית. אתה רוצה אזרחות גרמנית.
 שנתיים לא היית בארץ. התנתקת מכל החברים שלך. אתה לא חושב שאתה הולך ומתרחק גם מאיתנו?
 יובל: לא.
 אמנון: נוח לך כאן. יש לך דירה. יש לך תְּבָרָה. אתה מתפרנס יפה.
 יובל: אז מה?
 אמנון: אז אנחנו מפחדים שתישאר כאן. הגרמנים עדיין לא ערכו חשבון נפש לגבי מה שהם עשו לנו. בסיוטים שלי המפלגה הנאו-נאצית עולה לשלטון, והיהודים חוזרים שוב להתאבד, כמו בשנות ה-30. כמו הסבתא האומללה שלי שתלתה את עצמה באמבטיה...
 יובל: אני לא מתעלם ממה שהגרמנים עשו, אבא. אבל אני לא יכול לזכור את זה כל הזמן. הזיכרון הוא החלק הכי פחות חשוב במוח שלי עכשיו.
 אמנון: אני מקווה שאותנו בכל זאת תזכור. גם אני והחברים שלי עברנו מלחמות, ולא התרחקנו ככה מהמשפחות שלנו.
 יובל: כנראה שהמשפחות שלכם ידעו לקבל אתכם כשחזרתם.
 אמנון: **(נפגע)** אנחנו לא ידענו לקבל אותך?
 יובל: נדבר על זה אחרי הצהריים, אבא. מחכים לי במטבח.
 אמנון: חכה רגע. אתה לא יכול להטיח בי האשמה כזאת וללכת. יש משהו שיכולנו לעשות בשבילך ולא עשינו?
 יובל: אמרתי לך שנדבר על זה אחרי הצהריים.

אמנון: אם טעינו במשהו, אני רוצה לדעת בְּמָה. עדיין לא מאוחר לתקן. אני לא מנסה להכריח אותך לחזור לארץ. אני מבין למה זה קשה לך. אבל אתה בוחר לגור דווקא במדינה היחידה שאני לא יכול לחיות בה.

יובל: אתה לא חייב לחיות כאן, אבא.

אמנון: עד שעברת הנה, אף פעם לא העליתי על הדעת אפילו לבקר כאן. לו אבא שלי ידע שאני מחפש בשבילך את תעודת הלידה שלו, הוא היה מתהפך בקברו.

יובל: אני לא מתכוון להרגיש אשם. אני כאן, כי אני רוצה לחיות כאן. לא בגלל הדירה והעבודה, כמו שנוח לך לחשוב. אלא כי אני חי כאן את החיים שבחרתי לעצמי. כאן אני לא חייב שום דבר לאף אחד. אני לא צריך רשות מאף אחד. אני לא נותן דין וחשבון לאף אחד. אני לא חלק משום דבר. אני לא מגויס לשום דבר. אני לא צריך להילחם למען שום דבר. ואני לא צריך למות למען שום דבר. (פונה לצאת)

אמנון: חכה רגע.

אבל יובל יצא. נכנסת תותי ומגישה לאמנון קפה.

תותי: המצב שלו הרבה יותר טוב עכשיו. כשהוא הגיע הנה, הוא היה בא לפעמים לישון אצלנו. נדב יָשָׁן לידו בסלון. כשהוא בכה, נדב חיבק אותו.

אמנון: למה הוא בכה?

תותי: פחדתי לשמוע. הייתי שוכבת במיטה ואוטמת את האוזניים. אבל בזמן האחרון הוא הרבה יותר רגוע. לפעמים הוא אפילו צוחק. כנראה שטוב לו עם סֶלְמָה. אולי היא לא אוטמת את האוזניים כשהוא בוכה.

אמנון: סליחה?!

אבל היא מניחה את הקפה ויוצאת.

17. אחה"צ. משרדה של עדנה באוניברסיטה החופשית. נדב ועדנה נכנסים, בידיהם כוסות קפה. הם מניחים אותן על השולחן, ותולים את מעיליהם על הקולב.

עדנה: שב. אני מצטערת. הרעש במסעדה הזאת בלתי נסבל. המוסיקה כמעט הוציאה אותי מדעתי. לא הצלחתי לשמוע אף מילה.

נדב: זה בסדר גמור. אני לא רעב.

עדנה: יש סוכר וחלב במגירה.

נדב: תודה. (שותה)

עדנה: גם לא רציתי שהסטודנטים שלי יראו אותי שוב בוכה.

נדב: זה לא היה בכי כל כך נורא.

עדנה: אני מוכרחה להבין סוף-סוף מה קרה לו. אמנון תמיד מתווכח איתי. כשהתחננתי אל יובל שימשיך בטיפול, הוא לא עזר לי. כשהצעתי ליובל ללמוד באוניברסיטה, הוא רשם אותו לבית ספר לבישול. כשיובל החליט לבוא הנה, מצאתי לו עבודה במסעדה בתל אביב. אמנון מיד נכנע לו.

נדב: אני חושב שיובל החליט לבוא הנה בגלל שאני כבר הייתי כאן.

עדנה: הוא הרגיש כנראה שרק איתך הוא יכול לדבר.

- נדב: אני לא בטוח שעשיתי בשבילו מספיק. אחרי שהוא נפצע, באתי כמה פעמים לבקר אותו בבית החולים. ניסיתי לדבר איתך שם, אבל תמיד היו סביבך אנשים. עד עכשיו חשבתי שאת מאשימה אותי במה שקרה לו. לכן נרשמתי לקורס שלך רק ברגע האחרון.
- עדנה: אני כבר לא מאשימה אף אחד. גם לא את עצמי. אני מנסה לעזור לו. אתה באמת לא צריך להרגיש אחראי למה שקרה. מה יכולת לעשות אחרת?
- נדב: אני חושב על זה די הרבה. באותו בוקר, כשהמג"ד נתן לי את הפקודה, ביקשתי שהכלבים יסרקו את הבית לפני שאנחנו נכנסים אליו. אבל הוא אמר שהבית נקי. **(שתיקה)** שלושה חיילים שלי נהרגו שם. יובל לפחות יצא חי.
- עדנה: הוא צריך עוד לעבוד קשה כדי לחיות.
- נדב: הייתי בלוויות שלהם. אחר כך הלכתי לנחם את המשפחות בשבעה. ההורים רצו להרוג אותי. אני רצחתי את הבנים שלהם... **(גרונן נחנק)**
- עדנה: אני מכירה את ההורים האלה. אף אחד מהם לא חשב ככה.
- נדב: לא המג"ד. לא המ"פ. אני. אני רצחתי במו ידיי...
- עדנה: זה לא נכון, נדב. דיברתי איתם הרבה פעמים. זה אף פעם לא עלה בשיחות שלנו. אני נשבעת לך. אף אחד לא מאשים אותך בשום דבר.

היא מחבקת אותו. הוא נענה. החיבוק מתארך. לפתע הם מתנשקים ומיד מתנתקים.

- עדנה: אלוהים אדירים. מה אני עושה?
- נדב: זה בסדר גמור. גם אני רציתי את זה. אל תדאגי. אף אחד לא ידע.
- עדנה: אני מתארת לעצמי מה יגידו אם ידעו. אבל אני מרגישה שזה דווקא נכון.
- (מתחבקים ומתנשקים שוב)** אתה בטוח שאני לא כופה את עצמי עליך?
- נדב: ממש לא.
- עדנה: כל רגע שאני איתך, אני לומדת עליו עוד משהו. על הכאב שלו. על הפחד. אני גם מבינה אותו קצת יותר. אני נוגעת בך, ומרגישה אותו. אני קרובה אליו כמו פעם. כמו לפני שכל זה קרה.

18. אחה"צ. המסעדה הישראלית בברלין. אמנון נכנס ומתיישב. כעבור רגע נכנסת תותי ומגישה לו תפריט. היא מותשת וקצרת רוח.

- אמנון: אני מחכה ליובל.
- תותי: הוא באמצע הזמנה. רוצה בינתיים לשתות משהו? הפירות בעמוד האחרון.
- אמנון: **(מסתכל בתפריט)** אני לא מצליח להבין איך אתם חיים כאן כל כך הרבה זמן. לו יכולתי, הייתי חוזר הבייתה עכשיו.
- תותי: גם אני.
- אמנון: מילאתי הבוקר בקשה במשרד הפנים לתעודת הלידה של אבא שלי. הפקיד חשב שאני מבקש אזרחות. זאת הייתה הוכחה בשבילו שמחלתי להם. אם אחרי מה שהם עשו לנו, אנחנו עדיין רוצים לחזור הנה, כנראה שזה לא היה כל כך נורא. אגב, יצא לך במקרה לדבר היום עם יובל? הוא אמר משהו?
- תותי: **(בחוסר סבלנות)** אולי תזמין כבר?
- אמנון: מה קרה?

- תותי: שום דבר. אני מחפֶּה שתחליט.
- אמנון: עוד רגע. אולי בכל זאת תגידי לי אם הוא אמר היום משהו מיוחד.
- תותי: **(מתיישבת)** מצטערת. סליחה. עוד רגע אני חוטפת התקף חרדה. כבר שעתיים אני מנסה להתקשר לנדב, ודווקא כשאני צריכה אותו, הוא לא עונה.
- אמנון: קודם כל תשתי קצת מים. למה את כל כך דואגת?
- תותי: יש לי אודישן היום בתזמורת של הרדיו. אני רוצה שהוא יבוא איתי.
- אמנון: את לא צריכה לדאוג. את פִּנְרַת נהדרת.
- תותי: בארץ אני אולי פִּנְרַת נהדרת. כאן יש מאות פִּנְרִים. רוסים. פולנים. גרמנים. הם ניגנו מן היום שהם הפסיקו לינוק. אני אף פעם לא אצליח להתחרות בהם. נשאר לי רק לנגן ברחוב. לשים כובע ולקבץ נדבות.
- אמנון: אני מציע לך לא לזלזל בעצמך. בעניין יובל...
- תותי: אני בסך הכל בת עשרים ושש, ואני כבר כל כך מתוסכלת. הבוקר קמתי מוקדם להתכונן לאודישן, ולא הצלחתי להכריח את עצמי לנגן. החזקתי את הכינור ביד ולא הרגשתי אליו שום תשוקה... **(חונקת את בכיה)** אני מצטערת. אני לא יכולה להרשות לעצמי להתפרק ככה. מרוב געגועים הביתה, כל ישראלי נראה לי כמו אח. אני בקושי מכירה אותך, ותראה מה אני מספרת לך.
- אמנון: זה טבעי לגמרי שישראלים מרגישים כאן קירבה גדולה זה לזה. לכן אני גם מרגיש נוח לשאול אותך על יובל.
- תותי: אין לי מה לחפש כאן. אלה לא השמים שלי. זאת לא התכלת. זה לא האור. אם אני לא חוזרת לארץ תוך כמה ימים, אני הולכת כאן לאיבוד. מרוב ייאוש נעשיתי גם מלצרית גרועה. אני נטפלת לקליינטים ומבלבלת להם ת'מוח. אני לא יכולה יותר להמשיך ככה. **(פונה לצאת)**
- אמנון: **(עוצר בעדה)** חכי רגע, תותי. את היחידה שיכולה לעזור לי. היה לי ויכוח קשה איתו הבוקר.

אבל היא יוצאת. אמנון רוצה לצאת אחריה, אך לפתע נכנסת סלמה.

- סלמה: שלום, אני סלמה.
- אמנון: נעים מאד. אמנון. אני שמח לפגוש אותך. שבי. איפה יובל?
- סלמה: הוא ביקש שתבוא מחר.
- אמנון: קרה משהו?
- סלמה: אני חושבת שהוא נפגע קצת מהדברים שאמרת לו בבוקר.
- אמנון: לכן אני רוצה לדבר איתו.
- סלמה: כדאי לחכות עד שהוא יירגע.
- אמנון: אני לעולם לא אכריח אותו לעזוב את ברלין.
- סלמה: בסדר. אני אגיד לו.
- אמנון: אני אשמח להגיד לו את זה בעצמי. חשבתי על זה. אני גם מוכן לעבור לגור כאן.
- סלמה: אני אגיד לו גם את זה.
- אמנון: הוא צריך לשמוע את זה ממני. אני לא רוצה שהוא ימשיך לכעוס. כשהוא כועס, הוא שונא את עצמו. אני יכול להיכנס רגע למטבח?
- סלמה: לא כדאי. תאמין לי. אל תתעקש. תבוא מחר בבוקר.

19. ערב. דירתם של תותי ונדב. הדירה ריקה. תותי נכנסת.

תותי: נדב? (מציצה לחדר השינה) נדב?

הוא איננו. היא לוקחת את הטלפון שלה ומחייגת. הדלת נפתחת ונדב.

תותי: איפה אתה? אני מחפשת אותך כל היום. למה אתה לא עונה?
 נדב: שכחתי את הטלפון על שֶקֶט. לא היית צריכה להיות עכשיו באודישן ברדיו?
 תותי: לא הלכתי. חטפתי פתאום מין רעד ברגליים. חשבתי שאם תבוא איתי, אז אולי אני אצליח לנגן שם משהו.
 נדב: מצטער. הייתי באוניברסיטה.
 תותי: בארץ לא נכשלתי אפילו באודישן אחד. אני מקללת את הרגע שעזבתי את הפילהרמונית.
 נדב: את באמת מנגנת נהדר, תותי. התחרות כאן יותר קשה. את צריכה סבלנות.
 תותי: אני צריכה אותך. אין לך מושג כמה. (מתרפקת עליו) כל היום רעדתי מקור.
 אני לא מסוגלת לחיות במזג האוויר הזה. בוא נלך למיטה. אני רוצה להתחמם קצת. מהבוקר הלב שלי קפוא מרוב פחד.
 נדב: אני צריך להתקלח קודם.
 תותי: לא, לא. בוא כמו שאתה. אני מוכרחה לדעת שאתה לפחות עוד רוצה אותי.
 נדב: אני כבר חוזר.
 תותי: תן לי להרגיש אותך קצת.
 נדב: די, תותי. די. אני לא יכול ככה.
 תותי: (בעלבון) מה אני כבר מבקשת ממך?
 נדב: אני אומר לך שאני לא יכול ככה.
 תותי: אני עוד רגע מתפרקת לפניך.
 נדב: אני לא יכול.
 תותי: למה? (הוא לא עונה) למה?
 נדב: כי הזעתי. כי אני מסריח.
 תותי: אתה אף פעם לא מסריח.
 נדב: עכשיו אני מסריח.
 תותי: ממה? (הוא לא עונה) ממה? מה קרה? מה עשית?
 נדב: לא עשיתי שום דבר. (פונה לצאת)
 תותי: חכה רגע. אל תברח. אל תגיד לי שהיית עכשיו עם מישהי.
 נדב: השתגעתי?
 תותי: לכן לא ענית לי.
 נדב: די, תותי. בבקשה...
 תותי: אני רואה את זה בעיניים שלך. אני מריחה אותה. עם מי היית?
 נדב: לא הייתי.
 תותי: אל תשקר. עם מי היית? (צורחת) עם מי היית??
 נדב: עם מרצה באוניברסיטה. אני לא יודע איך התפתיתי. איך נגררתי. אני לא מצליח להבין מה קרה לי.
 תותי: עם מרצה? מי זאת? איפה פגשת אותה? איך בכלל הגעת למיטה שלה?

- נדב: זה לא היה במיטה. הלכנו לשתות קפה. היה שם הרבה רעש. חזרנו למשרד
שלה כדי לדבר. פתאום זה קרה. היא נעלה את הדלת ו...
תותי: המרצה הזאת היא אימא של יובל?
נדב: מה פתאום?
תותי: אתה שכבת עם אימא של יובל!
נדב: היא לא אימא של יובל.
תותי: אל תעבוד עלי, נדב. אני מכירה אותך. אתה לא היית מתקרב לְגֶרְמָנִיה.
נדב: היא מרצה שלי באוניברסיטה.

הוא מנסה לחבק אותה.

- תותי: אל תיגע בי, בן זונה.
נדב: אני מצטער, תותי. לא רציתי את זה. היא ניסתה לנחם אותי. אני ניסיתי לנחם
אותה. זה לא יקרה יותר. אני נשבע לך.
תותי: אל תתקרב אלי.
נדב: אז בואי למיטה.
תותי: עכשיו? כשאתה עוד מסריח ממנה? צא החוצה. שמעת? צא מיד.
נדב: תני לי להסביר לך. את יודעת כמה אני מרגיש אשם בעניין של יובל. הייתי
מוכרח לשמוע ממנה שהיא סולחת לי. שהיא לא מאשימה אותי במה שקרה לו.
תותי: אל תשקר, חתיכת חרא. אתה שכבת איתה בגלל רגשי הנחיתות שלך, כדי
להרגיש שאתה שווה משהו. ואני לא שווה מספיק כדי שתרגיש את זה.
נדב: את יודעת שזה לא נכון.
תותי: צא החוצה.
נדב: זאת גם הדירה שלי. את לא יכולה לגרש אותי.
תותי: צא כבר!!!

היא הודפת אותו אל מחוץ לדירה וסוגרת אחריו את הדלת.

מערכה שניה

20. למחרת. ערב. חדר האורחים בדירתו של יובל. החדר ריק. עדנה ונדב מתקרבים אל דלת הדירה. עדנה מצלצלת בפעמון. אין תשובה. היא מוציאה את הטלפון שלה ומטלפנת אל יובל. הם שומעים את צלצול הטלפון שלו. היא מודאגת, מוציאה מפתח, פותחת את הדלת. הם נכנסים. כעבור רגע יוצא יובל מחדר השינה, לבוש בחלוק.

עדנה:	שלום...
יובל:	ביקשתי ממך לא להיכנס לדירה שלי בלי רשות!
עדנה:	קבענו שנגיע אליך בשבע. צלצלנו בדלת. לא ענית.
יובל:	תני לי את המפתח.
עדנה:	אני צריכה אותו.
יובל:	בשביל מה?
עדנה:	אתה יודע בדיוק בשביל מה.
יובל:	זה מצב חירום?!
עדנה:	לרגע חשבתי ככה.
יובל:	אם את לא מחזירה לי את המפתח, אני מחליף את המנעול.
עדנה:	אני מבקשת שלא תעשה את זה.
נדב:	היא באמת נבהלה, יובל. שמענו את הטלפון שלך מצלצל. דאגנו.
יובל:	הייתי במקלחת.
עדנה:	לא יכולנו לדעת.
יובל:	ההיסטוריה שלך לא עוזרת לי, אימא.
עדנה:	אני מצטערת, יובל. אני נשבעת. אני אשתמש במפתח הזה רק אם לא תהיה לי ברירה.
נדב:	בוא נרגיע קצת, יובל. נכון. טעינו. אנחנו בכל זאת רוצים לדבר איתך.
יובל:	אני צריך להתלבש.

הוא פונה לחדר השינה שלו. עדנה מחזירה את המפתח לתיקה.

21. באותו הזמן במסעדה. אמנון יושב לבדו. נכנסת תותי ומביאה לו כוס בירה.

תותי:	המטבח נסגר עוד רבע שעה. אתה יכול עוד להזמין משהו לאכול, אם אתה רוצה.
אמנון:	אני אגמור את הבירה, ואלך.
תותי:	אתה צריך מונית?
אמנון:	לא, תודה.
תותי:	אני מצטערת שאני לא ממש נחמדה היום.
אמנון:	אני מצטער שאני מפיל את זה עליך. אמרתי לה לא ללכת אליו. משהו התערער אצלו מאז שהגענו. היא מתעקשת לחזור למה שקרה לו שם, בלי לראות כמה היא מכאיבה לו.
תותי:	די כבר. בבקשה. אני לא יכולה יותר לשמוע אותך. (פונה לצאת)

אמנון: תביאי לי בבקשה את החשבון... (היא יצאה. הוא נוטל את הטלפון שלו ומחייג. אין תשובה. הוא משאיר הודעה) הי, עדנה. את עדיין אצלו? תתקשרי כשאתם יוצאים.

22. חזרה לחדר האורחים בדירה של יובל, יובל, עדנה ונדב שותים בירה.

נדב: לא באתי הנה בגלל שאימא שלך ביקשה. באתי כי בשנה האחרונה כמעט לא ראיתי אותך. פעם היינו נפגשים כל חמישי לבירה. היינו מדברים בטלפון. עכשיו, כשאני מתקשר, אתה מסנן אותי.

יובל: אני לא מסנן אותך. אני עובד עד מאוחר.

נדב: גם בסופי שבוע?

יובל: המסעדה פתוחה גם בסופי שבוע.

נדב: אבל אתה לא השף היחידי שם.

יובל: אני מתכוון לעבור למסעדה אחרת, ואני משתדל לעבוד יותר כדי לצבור ניסיון.

עדנה: אתה עובר למסעדה אחרת?

יובל: אני לא אעבוד כל החיים שלי במסעדה ישראלית. יש כאן מסעדות גרמניות הרבה יותר טובות. השבוע יש לי יום ניסיון במסעדה עם כוכב מישלן. אני מקווה מאד שיקבלו אותי.

נדב: אתה בטוח שכדאי לך? אנחנו ממילא זרים פה. אתה רוצה להרגיש עוד יותר זר?

יובל: אני לא מרגיש זר.

נדב: כל מי שפוגש אותך, רואה מיד.

יובל: אני לא רוצה לחזור לדיון הזה, נדב.

נדב: פתאום יש לי הרגשה שאתה לא נפגש איתי כי אני ישראלי.

יובל: בשביל זה באת הנה? כדי להטיף לי להיפגש עם ישראלים? היא בטח גם ביקשה ממך לשכנע אותי לחזור לארץ. נכון?

עדנה: לא ביקשתי ממנו שום דבר.

נדב: באתי כי רציתי לראות מה שלומך.

יובל: שלומי בסדר גמור. לא השתנה שום דבר. אני לא חוזר לארץ. אני לא רוצה לדבר על הארץ. אני לא רוצה לחשוב על הארץ. ולכן אני גם לא נפגש עם ישראלים שעסוקים כל הזמן במה שקורה בארץ.

עדנה: אף אחד לא רוצה להכריח אותך לחזור, יובל.

יובל: אף אחד מִלְבָּדָךְ.

עדנה: אני מבינה שאתה מנסה לבנות לעצמך זהות חדשה. זאת החלטה שלך. אתה ילד גדול ואתה תחיה את החיים שלך איך שאתה רוצה.

יובל: תודה רבה.

עדנה: אבל אתה צריך לדעת שזה לא כל כך קל. אתה לא יכול פתאום להמציא את עצמך מחדש. ההורים שלי נשארו רומנים כל החיים שלהם. ההורים של אבא היו תמיד יְקִים. אני לא אומרת את זה כדי שתשנה את ההחלטה שלך. להפך. אבל אתה בטח מבין שתצטרך לוותר על דברים שספגת מהיום שנולדת. הוויתור הזה עלול להיות כואב מאד. אתה תזדקק לעזרה.

- יובל: איזו עזרה?
 נדב: סיפרתי לך על הפסיכולוג הזה שהלכתי אליו.
 עדנה: נפגשתי איתו הבוקר. הוא עצמו עשה את ההחלטה שאתה מדבר עליה.
 נדב: הוא היה מ"פ בגדוד שלנו. הוא קיבל צל"ש על הקרב בג'נין באינתיפאדה השנייה, ועזב את הארץ מיד אחר כך.
 עדנה: הוא מטפל בהרבה ישראלים.
 יובל: אני לא מרגיש שאני צריך טיפול.
 נדב: הייתי אצלו בכמה פגישות והוא סידר לי את הראש. הפסקתי להרגיש אשם. הפסקתי להתנצל. אתה לא רוצה להקל קצת על עצמך?
 עדנה: אנחנו כמובן נשלם בשביל זה.
 יובל: אתם לא שומעים מה שאני אומר? אני מרגיש מצוין. אני לא צריך שום טיפול.
 נדב: **(לעדנה)** אתם צריכים טיפול. את ואבא. את חושבת שאני לא רואה מה קורה לכם? בחיים שלי לא פגשתי בני זוג שנהנים כל כך להתעלל זה בזה.
 נדב: אם אתה מרגיש כל כך מצוין, אז למה אתה מתחמק ממני? אני לא מצליח להשתחרר מההרגשה שמהו בכל זאת קרה.
 יובל: **(מאבד את סבלנותו)** על מה אתה מדבר? לא קרה שום דבר. וכבר מזמן שכחתי את מה שקרה שם.
 עדנה: אני לא בטוחה שאפשר לשכוח מה שקרה שם, יובל, אבל אני בטוחה שאפשר ללמוד לחיות עם זה.
 יובל: **(בכעס)** אל תלמדי אותי מה אפשר ומה אי אפשר. את לא יודעת מה קרה, ואת לא רוצה לדעת.
 עדנה: תמיד רציתי.
 יובל: **(לנדב)** ואתה לא היית צריך לספר לה.
 נדב: היא שאלה אותי.
 יובל: גם אתה לא יודע הכל.
 נדב: הייתי שם.
 יובל: אתה לא היית שם. אתה יצאת החוצה. ידעת שהבית ממולכד. ידעת גם שהוא יתפוצץ. לכן יצאת. לכן אפילו לא נשרטת.
 נדב: אני ידעתי שהבית יתפוצץ! אני נכנסתי לבית ראשון. אני חיסלתי את שני הקמושים שהתחבאו מתחת למדרגות. יצאתי החוצה כי המג"ד קרא לי בקשר. אתה היית לידי. שמעת אותי עונה לו. ראית שבתוך הבית לא הייתה קליטה.
 יובל: **(צורח)** אני לא שמעתי שום דבר. רק בום, בום, בום...

הוא נוטל אגרטל מן השולחן ומשליך אותו בכוח על הרצפה. האגרטל מתנפץ. שתיקה. כעבור רגע הוא נוטל כדור קלונקס מחפיסה שעל המדף ובולע אותו. נכנסת סלמה שיצאה מחדר השינה. היא מתיישבת ליד יובל ומחבקת אותו. עדנה מופתעת.

- סלמה: **(לעדנה ונדב)** אתם יכולים ללכת. הוא יהיה בסדר.
 עדנה: את בטוחה?
 סלמה: כן.
 עדנה: אולי כדאי שאני אנקה קודם את הזכוכיות.
 סלמה: לא צריך. אני אנקה.

נדב: אנחנו מוכרחים לדבר שוב על מה שקרה שם, יובל. לא יכול להיות שזה מה שאתה חושב.
 עדנה: אולי בכל זאת כדאי לך ללכת לפסיכולוג הזה.
 נדב: אני מדבר אליך, יובל.
 סלמה: הוא יתקשר אליכם בבוקר.
 עדנה: מה אתה אומר, יובל?
 יובל: זאת סלמה. יום אחד, אם היא עדיין תסכים, אני אתחתן איתה.
 עדנה: נעים מאד, סלמה. אני שמחה מאד להכיר אותך.
 סלמה: גם אני שמחה להכיר אותך. יובל מדבר עליך הרבה מאד. גם על אבא שלו.
 הוא שמח מאד שבאתם לבקר. חשבנו להזמין אתכם ל...
 יובל: (קוטע אותה) להתראות, אימא. להתראות, נדב.
 עדנה: להתראות.
 נדב: נדבר מחר.

עדנה ונדב יוצאים.

23. בחזרה למסעדה. אמנון עדיין ליד השולחן. הוא מתקשר שוב אל עדנה.

אמנון: הי, עדנה. אני כבר ממש דואג. מה שלומו? איך הוא הגיב? תתקשרי אלי כשאת שומעת את ההודעה.

הוא מכבה את הטלפון. נכנסת תותי ומגישה לו את החשבון.

אמנון: תודה. אני מצטער שאני מדבר עליו כל כך הרבה. מאז שהוא נפצע, אני כל הזמן עסוק בו. הוא בן יחיד. הוא לא היה חייב להתגייס לגולני. הוא איים שאם לא נחתום לו, הוא יעזוב את הבית.
 תותי: הוא סיפר לי את זה.
 אמנון: אגב, עדנה אמרה לי שהחבר שלך מרגיש אשם על מה שקרה. אני לא מאשים אותו בשום דבר. דיברתי עם המג"ד שלהם כמה פעמים. הוא הודה שהוא שלח אותם לסרוק את הבית ההוא לפי מודיעין לא מעודכן.
 תותי: בסדר. תודה.
 אמנון: אם לא אכפת לך, את יכולה אולי לתת לי את מספר הטלפון שלו?
 תותי: של מי?
 אמנון: של החבר שלך.
 תותי: בשביל מה? אני אגיד לו את זה.
 אמנון: לא, לא. בעניין אחר. עדנה לא עונה לי. יכול להיות שהבטרייה שלה נגמרה.
 הוא הלך איתה אל יובל. אני רוצה לשמוע שזה נגמר שם בסדר.
 תותי: הוא הלך איתה אל יובל?
 אמנון: כן היא חושבת שיובל מקשיב לו. שאולי הוא ישכנע אותו ללכת לטיפול.
 (תותי קורסת בכיסא לידו) מה קרה?
 תותי: שום דבר. (בוכה)
 אמנון: אני רואה שקרה משהו.

- תותי: הוא נשבע שזה נגמר. חשבתי שאני יכולה להאמין לו. חשבתי שהלילה אני אחזור הביתה, והוא יחכה לי. הייתי מוכנה לסלוח.
 אמנון: על מה את מדברת? לסלוח על מה?
 תותי: פתאום נפקחו לי העיניים. הוא לא מתחרט על מה שהוא עשה. הוא גם לא מחכה לשום סליחה. הוא שקוע בעצמו. בכעס שלו. בבושה שלו. ברגשי הנחיתות שלו. בחיילים המתים שלו.
 אמנון: מה קרה, תותי?
 תותי: אתה באמת לא מבין?
 אמנון: לא מבין מה?
 תותי: אני בכלל לא בטוחה שהם אצל יובל.
 אמנון: היא אמרה לי שהם הולכים אליו.
 תותי: אז היא אמרה. לכן היא לא עונה.

עכשיו אמנון מבין. שתיקה ארוכה.

- תותי: אני מצטערת. לא רציתי לספר לך. חשבתי שזה ייגמר ביני לבינו. ששנינו נצליח לשכוח את זה.
 אמנון: היא יצאה מדעתה. היא השתגעה לגמרי. (יוצא)

24. משרדה של עדנה באוניברסיטה. לילה. עדנה ונדב נכנסים.

- עדנה: אני מצטערת שגררתי אותך הנה. כאן לפחות אפשר לדבר בשקט.
 נדב: הייתי בטוח שהוא יודע מה קרה שם. דיברנו על זה כל כך הרבה פעמים.
 עדנה: רוצה קפה?
 נדב: הוא אף פעם לא האשים אותי ככה.
 עדנה: כנראה שהוא בלחץ. אולי בגלל שהגענו הנה לכמה חודשים. אולי בגלל החתונה הזאת פתאום. כל כך נבהלתי כשהוא זרק את האגרטל.
 נדב: הוא עמד שם ליד. בתוך הבית. יחד עם הקשר. לא יכול להיות שהוא שכח.
 עדנה: הוא חייב ללכת לטיפול. אולי צריך להחליף לו תרופות. אתה רוצה שאני אדליק את התנור?
 נדב: אחרי המבצע היו עוד כמה חיילים ששאלו למה יצאתי החוצה מהבניין.
 הסברתי להם. השמעתי להם את ההקלטות של השיחה בקשר עם המג"ד. הוא צורח עלי לצאת החוצה, כי הוא לא שומע אותי. ואחרי רגע שומעים את הפיצוץ. השמעתי את ההקלטות האלה גם להורים של שלושת החיילים שנהרגו.
 עדנה: הם ביקשו לשמוע?
 נדב: הם חיפשו אשמים. הכי קל היה להאשים אותי.
 עדנה: דווקא אותך?!
 נדב: הם ידעו שההורים שלי לא יכולים לשכור לי עורך דין.
 עדנה: אני מאמינה לכל מילה שלך, נדב. האמנתי לך מן הרגע ששמעתי אותך.

היא מחבקת אותו. הוא נענה.

- עדנה: הייתי כל כך צריכה את החיבוק הזה. לולא פָּאָתְּ איתי, הוא לא היה מכניס אותי לדירה שלו. כשפתחתי את הדלת, הוא כל כך כעס. חשבתי שהוא יכה אותי. אני דווקא שמחה על הקשר שלו איתה. אני לא מבינה למה הוא הסתיר אותה ממני.
- נדב: אולי כי היא ערבייה.
- עדנה: אז מה? הוא יודע שאני מכירה ערבים ועובדת עם ערבים. אני מארחת הרבה קולגות ערבים אצלנו בבית. **(מתנתקת ממנו)**
- נדב: כשהוא הגיע הנה, הייתי נפגש איתו כמעט כל יום. הוא היה ישן אצלנו לפחות פעם בשבוע. כשהיה לו לילה קשה, הייתי ישן לידו. זה יצא לו, כאילו הוא תמיד חשב ככה.
- עדנה: הוא בחור ישר. לו הוא חשב ככה, הוא היה אומר לך. **(שתיקה)** לרגע חשבתי שהיא ישראלית, ולכן היא מבינה מה עובר עליו.
- נדב: אחרי מה שהיא עברה בדמשק, היא בטח ראתה את זה, עוד לפני שהוא סיפר לה.
- עדנה: קשה לי להאמין שבארץ הוא היה יוצר קשר כזה עם ערבייה.
- נדב: ודאי שלא. אנחנו המדינה הכי גזענית שאני מכיר. לא רק כלפי ערבים. כשתותי ואני הולכים יחד ברחוב בתל אביב, תמיד יש מישהו שִׁמְרִים גִּבָּה. לכן גם חושדים בי שעזבתי שם את החיילים בתוך הבית. אי אפשר לסמוך על מי שגדל בשכונה שיש בה כל כך הרבה עבריינים. לכן גם לא קיבלו אותי לְטִיס ולשייטת...
- עדנה: אני דווקא סומכת עליך מאד. גם בגלל מה שעשית בשביל יובל. גם בגלל מה שאתה עושה בשבילי. זה בטח יישמע לך משונה, אבל כששכבתי איתך, הרגשתי שהוא סולח לי על הטעויות שעשיתי. פתאום כבר לא הייתי כל כך אשמה. לרגע היה אפילו נדמה לי שהוא סוף-סוף אוהב אותי.
- היא מחייכת אליו ואוחזת בידו. לרגע נדמה שהיא תחבק אותו שוב, אך היא עוצרת.**
- עדנה: אני מקווה שאתה לא נעלב שאנחנו לא עושים את זה עכשיו. אני פשוט לא מסוגלת.
- נדב: זה בסדר גמור. גם הראש שלי במקום אחר.
- עדנה: אבל אני שמחה שאנחנו מדברים.
- נדב: בטח. גם אני. **(שתיקה)** אם לא אכפת לך, אז הכי טוב שאני אלך עכשיו הביתה. אולי הלילה היא תכניס אותי.
- עדנה: ואם לא?
- נדב: אני אישן בחדר המדרגות. מחר אני אקבע שוב עם הפסיכולוג הזה. הייתי בטוח שכבר הצלחתי להתגבר על ההאשמות הנבזיות האלה.
- עדנה: אז אולי בכל זאת נישאר כאן עד הבוקר? אני לא מסוגלת עכשיו לריב עם אמנון.
- נדב: ומה תגיד לי מחר?
- עדנה: אני לא חייבת להגיד שום דבר.
- נדב: אבל אני בטח אצטרך להסביר.
- עדנה: אני מקווה שיובל אף פעם לא ידע.

- נדב: אל תדאגי. היא מבינה את זה. (נשמע צליל הודעה מהטלפון שלו. הוא קורא אותה) אלוהים אדירים!
 עדנה: מה קרה?
 נדב: אני חייב לחזור הביתה. אני אתקשר אליך מחר. (פונה לצאת)
 עדנה: מה קרה? (הוא לא עונה) חכה רגע. אני אזמין מונית.

25. חדר האורחים בדירתם של אמנון ועדנה. שעת לילה מאוחרת. אמנון יושב על הספה ומחכה. נכנסת עדנה.

- אמנון: למה תזרף כל כך מוקדם? הספיק לך?
 עדנה: זה לא עניינך.
 אמנון: את יצאת מדעתך? מה אף, כלבה מיוחמת? הוא חבר של יובל! הוא בגיל שלו!
 את מנצלת את המעמד שלך בלי שום בושה. את רוצה שיזרקו אותך מן האוניברסיטה?
 עדנה: אתה יכול לבוא בטענות רק אל עצמך.
 אמנון: גם בזה את מאשימה אותי? הייתי צריך לזרוק אותך עכשיו לרחוב. למקום הטבעי שלך.
 עדנה: תסתום את הפה. אתה אף פעם לא הבנת למה שכבתי עם גברים אחרים, ואין שום סיכוי שתבין למה שכבתי איתו.
 אמנון: אני לא רוצה להבין. אני רוצה שאת תביני. זה לא ילך יותר ככה. כל עוד אנחנו נשואים, הזיונים האלה נגמרו.
 עדנה: אין לך שום זכות להטיף לי מוסר. (פונה אל חדר השינה)
 אמנון: אם את לא מפסיקה אותם, אני מספר ליובל.
 עדנה: (עוצרת) אתה לא מספר לו שום דבר.
 אמנון: אף רוצה לנסות אותי?
 עדנה: אני לא צריכה. אני מכירה אותך. אתה לא תהסס להרוס את החיים שלו, כדי להציל את הכבוד העלוב שלך.
 אמנון: אני לא מנהל איתך משא ומתן, עדנה. אם את לא מפסיקה לשכב עם הילד הזה, אני מתקשר ליובל כבר עכשיו.
 עדנה: כבר הפסקתי. הפסקתי. בלי קשר אליך. זאת הייתה טעות נוראה. הייתי כל כך מבוהלת. הייתי מוכרחה לדבר עם מישו.
 אמנון: (בלעג) לדבר?
 עדנה: איתך אפשר לדבר? רימית אותי מהיום שיובל נפצע.
 אמנון: ניסיתי להגן עלייך.
 עדנה: ניסית להרחיק אותי ממנו. חשבת שאם אני אדע מה קרה לו, אני אצליח להבין אותו.
 אמנון: למה שאני ארצה להרחיק אותך ממנו? ידעתי כמה הוא זקוק לך. ראיתי איך הוא מתחנן שתהיי קצת יותר רגישה אליו. ראיתי איך את נאטמת. איך את מסרבת להרגיש את הכאב שלו.
 עדנה: הייתי תמיד רגישה אליו!! (פורצת בבכי)

- אמנון: הבכי הזה לא משכנע אותי, עדנה. הזיונים שלך מעוררים בי בחילה. אני לא כבר לא מסוגל לרחם עלייך. אבל אני לא הסיפור עכשיו. אני מוכן לעבור על זה לסדר היום. יש לנו ילד שצריך אותנו. ואנחנו חייבים לעזור לו יחד, גם אם אנחנו לא חיים יחד. אז בשלושת החודשים שאנחנו כאן, אנחנו משתפים פעולה כדי לחזק אותו. יחד. את מבינה את זה?
- עדנה: אני מבינה את זה מצוין.
- אמנון: וכדי שנוכל לעזור לו יחד, אנחנו לא מותחים את החבל יותר מדי. ברור?
- עדנה: ברור. **(פונה לצאת, אך עוצרת)** אתה ידעת שיש ליובל חברה. נכון?
- אמנון: כן.
- עדנה: למה לא סיפרת לי עליה?
- אמנון: חששתי שאם תגלי שהיא ערביה, תתערבי ותהרסי לו את זה.
- עדנה: זה מה שאתה חושב עלי?
- אמנון: שמעתי אותך מדברת על ערבים די הרבה.
- עדנה: כנראה שלא הבנת שום דבר. **(הוא לא עונה)** ממתי אתה יודע עליה?
- אמנון: פגשתי אותה כמה פעמים במסעדה.
- עדנה: הוא אומר שהם מתכוונים להתחתן.
- אמנון: איזה יופי.
- עדנה: לך תזדיין.
- אמנון: את שוב מתחילה?
- עדנה: כשהייתי אצלו הערב, הצעתי לו ללכת לטיפול. מצאתי בשבילו פסיכולוג ישראלי, אבל הוא לא רוצה להיפגש איתו.
- אמנון: למה?
- עדנה: כנראה שטוב לו עם הבחורה הזאת. אני מקווה שהוא לא מתכוון באמת להתחתן איתה.
- אמנון: אבל אם הוא רוצה, אז אולי צריך לכבד את הרצון שלו.
- עדנה: זה לא כל כך פשוט. היא ברחה מהמלחמה בסוריה. היא בטח פוסט-טראומטית לא פחות ממנו. הם לא מסוגלים לעזור אחד לשני. להפך. היא מעוררת את הטראומה שלו והוא מעורר את שלה.
- אמנון: הם כבר חצי שנה יחד. לו זה היה נכון, המצב שלו היה מחמיר.
- עדנה: אתה לא רואה שיש לו התפרצויות זעם?
- אמנון: זה לא בגללה.
- עדנה: פגשתי הרבה זוגות מעורבים. זה אף פעם לא עובד. בפרט כשהאישה היא מוסלמית. הם בכלל לא מתארים לעצמם איזה קונפליקטים יהיו ביניהם עוד כמה שנים, כשהיו להם ילדים.
- אמנון: גם אני הייתי שמח יותר לו הוא רצה להתחתן עם ישראלית, אבל אני לא מתכוון להתנגד לסלמה.
- עדנה: כי אתה לא חושב לטווח ארוך.
- אמנון: אני לא חושב לטווח הארוך כי יש לנו בעיה בטווח הקצר. אנחנו מוכרחים להקל על הסבל שלו עכשיו. לא בעוד עשר שנים. אם טוב לו, אז שיתחתן איתה. ואם יותר טוב לו כאן, אז שיישאר כאן. והוא לא צריך פסיכולוג. הוא צריך אותך. שתהיי איתו ותתמכי בו. שתעזרי לו לבנות את עצמו בדרך שלו. גם אם סלמה היא פליטה מוסלמית מדמשק. ואל תבקרי אותו כל הזמן על

- ההחלטה להיות גרמני. אני מתעב את הגרמנים יותר ממך. אבל אם זה מקל עליו, אז שיהיה לעזאזל גרמני. אם הוא לא יצליח, יהיה לו תמיד לאן לחזור. במילים אחרות, התוכנית שלך היא לתת לו ללכת לאיבוד. אתה אבא שלו, וככה אתה לוקח אחריות? חתיכת אפס. לו אהבת אותו באמת, היית נלחם להציל אותו מעצמו. אני אוהבת אותו, ואני אלחם עליו. אני לא אתן לו להתחתן איתה, ואני לא אתן לו להיות גרמני.
- אם ככה את אוהבת אותו, אז אני אעשה הכל כדי להגן עליו מפניך. אם תעזי להגיד מילה רעה על סלמה, אני אדווח עלייך לאוניברסיטה. שמעת?
- עדנה: שמעתי. **(יוצאת לחדר השינה)**

26. חדר האורחים בדירתו של יובל. לילה. יובל על הספה, מעשן ג'וינט. נכנסת סלמה, הטלפון שלה בידה.

- סלמה: זה היה אבא שלי בטלפון. הוא אמר שהמשפחה תשמח לפגוש אותך.
- יובל: **(נדרך)** באמת? גם האחים שלך?
- סלמה: כן. סיפרתי להם הכל. הם לא אמרו שום דבר. הם רוצים לשכוח את המלחמות שהם עברו. הם הזמינו אותנו אליהם ביום ראשון בערב.
- יובל: יופי. אני ממש שמח.
- סלמה: אולי כדאי שגם ההורים שלך יפגשו איתם.
- יובל: אני לא רוצה יותר שום קשר עם ההורים שלי.
- סלמה: אתה בטוח?
- יובל: ראית מה קורה כשאני ניפגש איתם. בפעם הבאה תצטרכי לאשפז אותי.
- סלמה: אתה יותר חזק ממה שאתה חושב. תתקשר אליהם מחר, ותגיד להם שאתה מוכן להיפגש איתם פעם בשבוע.
- יובל: נראה בבוקר. **(מחבק אותה)**
- סלמה: ההורים שלי מחכים לתשובה, יובל. אצלנו כשמתחתנים, ההורים משני הצדדים צריכים לסגור את זה ביניהם. מתי תהיה להם עוד הזדמנות?
- יובל: אני לא מסוגל לחשוב עכשיו על פגישה איתם.
- סלמה: אני אהיה איתך. אל תדאג.
- יובל: בסדר. אפשר ללכת למיטה? דרך אגב, קיבלתי היום תוספת על משמרות לילה. הוצאתי חמש מאות יורו בשביל אימא שלך. **(מושיט לה. היא נדה בשלילה)** אנחנו לא מתווכחים על זה, סלמה.
- סלמה: אתה חושב שאם לא תיתן לי כסף, אז אני לא אוהב אותך?
- יובל: אני חושב שאימא שלך צריכה את הכסף הזה.
- סלמה: אתה חושב שאחרי מה שקרה לך, אז אי אפשר יותר לאהוב אותך. זה לא נכון. אני אוהבת אותך, ואני כל הזמן מראה לך את זה. גם ההורים שלך אוהבים אותך. כשהם רואים איך אתה נלחם במה שקרה לך, הם אוהבים אותך עוד יותר. גם אני. גם בלי הכסף שלך.
- יובל: הלוואי והייתי יכול להאמין בעצמי כמו שאת מאמינה בי. **(מחזיר את הכסף לכיסו)**
- סלמה: אתה יכול.

יובל: בסדר. אני אדבר עם ההורים שלי. ניפגש איתם פעם בשבוע. (מחבק אותה)
 אני מקווה שאת מאמינה שאני אוהב אותך. למרות שפעם האשמת אותי שאני
 רק רוצה לשכב איתך.
 סלמה: אני חושבת שצדקתי. אבל זה גם מה שאני רציתי. (מתחבקים)

27. דירתם של נדב ותותי. לילה. תותי שוכבת על הספה בחדר האורחים. הכינור בידה. היא מעבירה את הקשת על המיתרים בייאוש, ומשמיעה צלילים צורמים. נדב דופק בדלת.

נדב: תותי? תותי, פתחי לי. יורד גשם בחוץ. אני רוצה לדבר איתך. שלחתי לי את
 ההודעה כי את רוצה לדבר. לא? ... אני לא בטוח שהיית צריכה לספר לאבא
 של יובל, אבל אני יכול להבין. מגיע לי. אני צריך לאכול את מה שבישלת...
 תותי, פתחי לי. נכון. נפגשתי איתה, אבל לא קרה שום דבר. הלכתי איתה אל
 יובל כדי לתווך ביניהם. אחר כך ישבנו באיזה קפה ודיברנו. לא סיפרתי לך
 כדי שלא תחשדי. אין לך מושג כמה אני מצטער... אני נשבע שלא אפגוש
 אותה יותר... פתחי כבר. תמיד חשבתי שאנחנו יודעים לסלוח... כבר אחרי
 חצות. אני רטוב לגמרי. אני חייב להחליף בגדים... תותי, עוד מעט השכנים
 יתעוררו. את רוצה שאני אפרוץ את הדלת? השכנים תכף יזעיקו משטרה.

28. למחרת בבוקר. דירתו של יובל. אמנון דופק בדלת. יובל יוצא מן המטבח ופותח.

יובל: בוקר טוב.
 אמנון: בוקר טוב. מה שלומך?
 יובל: בסדר. תודה.
 אמנון: יש לך דקה?
 יובל: בערך.
 אמנון: סלמה בבית?
 יובל: היא הלכה לפגוש את אימא שלה. קרה משהו?
 אמנון: לא, הכל בסדר. אימא סיפרה לי שאתם מתחתנים. שמחתי מאד. יש לכם
 תאריך?
 יובל: היא מדברת על זה עם אימא שלה עכשיו.
 אמנון: אנחנו כמובן נתאים את עצמנו. אגב, מצאתי את תעודת הלידה של סבא
 במשרד הפנים. (מוציא מתיקו) תוך חודש-חודשיים תקבל אזרחות. גם
 סלמה.
 יובל: כן, בטח. היא תשמח מאד. תודה. (מעייין בתעודה) חיכיתי לזה הרבה זמן. אני
 חייב לזוז לעבודה, אבא.
 אמנון: רציתי גם לספר לך שאימא ואני מתגרשים.
 יובל: מתגרשים?
 אמנון: אני לא מאמין שאתה מופתע. זה היה צפוי. זה לא צריך לשנות את התוכניות
 שלכם. אנחנו נגיע לחתונה. נעזור בכל מה שתצטרכו. נאהב את סלמה כאילו
 היא הבת שלנו.

- יובל: אני לא יודע מה להגיד, אבא. אני מתאר לעצמי שחשבתם על זה הרבה. אני מקווה שאתם יודעים מה אתם עושים. שאתם לא מכאיבים זה לזה יותר מדי. אולי באמת יהיה לכם קל יותר עכשיו.
- אמנון: אחרי שנסיים את התהליך, אני מעביר לגור כאן.
- יובל: בברלין?!
- אמנון: אני רוצה לגור קרוב אליך. אני מקווה שגם אוכל להיות אבא קצת יותר טוב. אתה בעצמך אמרת שלא ידעתי לקבל אותך כשחזרת משם. אתה צודק. לא תמיד קלטתי את מה שאמרת בין המילים. את מה שהעיניים שלך אמרו. אולי עכשיו אני אבין יותר.
- יובל: בגלל שאתם מתגרשים?
- אמנון: בגלל שאני אהיה יותר זמין בשבילך. אני לא מאשים את אימא. אבל היינו צריכים לדבר אליך בקול אחד. ולצער, זה היה הקול שלה.
- יובל: אני לא רוצה לשפוט עכשיו, אבא...
- אמנון: אתה לא צריך. אני אשכור דירה. אני אֶלְמֵד באחת האוניברסיטאות. סוף-סוף אני גם אגמור את הספר שלי.
- יובל: ומה יהיה עם אימא? גם היא תעבור הנה?
- אמנון: אני מניח שהיא תבוא מדי פעם ללמד. כשהיו לכם ילדים, היא בטח תשמח לעזור.
- יובל: אני לא יודע. אתם לא יכולים להפיל את זה עלי ככה. אני רוצה לחשוב. להתייעץ עם סֶלְמָה. אני מציע שגם אתם תחשבו עוד קצת.
- אמנון: בסדר גמור. נחשוב. אתה רוצה שניפגש מחר?
- יובל: אני לא יכול להיפגש איתכם כל יום. ביום ראשון אני נפגש עם ההורים של סֶלְמָה. אתם מוזמנים להיפגש איתם ביום ראשון הבא.
- אמנון: אני אודיע לאימא.
- יובל: ושניכם באים יחד. (פונה לצאת)
- אמנון: (עוצר בעדו) תן לי הזדמנות, יובל. גם לעצמך. לא יכול להיות שאתה לא יודע כמה אני אוהב אותך. חבל לבזבז אהבה כזאת בגלל טעות שעשיתי בתום לב. חשבתי שאם אני אישאר עם אימא, נצליח יחד לחזק אותך. לא הבנתי שאתה זקוק לי. שאני צריך לקחת אחריות בעצמי. שאני לא יכול להתחלק באחריות הזאת עם אף אחד...

נשמעת דפיקה בדלת. יובל פותח. נכנסת עדנה. שתיקה.

- עדנה: (ליובל) אני רוצה שתשמע גם אותי, יובל.
- יובל: אני לא רוצה יותר לשמוע שום דבר. אני לא מוכן שתתחשבנו ביניכם על הגב שלי. ואל תעזו לבוא הנה, אם אני לא מזמין אתכם. (יוצא)
- עדנה: מה סיפרת לו?
- אמנון: לא מה שאת חושבת שסיפרתי. קבענו שנאכל יחד ארוחת ערב בשבוע הבא. עם ההורים של סלמה.
- עדנה: זה הכל?
- אמנון: סיפרתי לו שאנחנו מתגרשים. הוא לא הופתע. הוא ודאי לא נבהל. אני חושב שהוא יוכל לחיות עם זה.
- עדנה: לא כדאי לחכות קצת? אולי הוא בכל זאת עדיין זקוק לשנינו.

אמנון: אני לא יכול יותר, עדנה. לא יכול.

29. בהמשך אותו הבוקר. המסעדה הישראלית בברלין. תותי מסדרת את השולחנות. נכנס נדב. היא מתעלמת ממנו.

נדב: אני לא מוכן שתנתקי אותי, כשאני מדבר איתך.
 תותי: אתה לא רואה שאני עסוקה?
 נדב: לא מעניין אותי. אַתָּ תקשיבי לי עד הסוף.
 תותי: כבר שמעתי אותך.
 נדב: אני מוכן לחזור לארץ בסוף הסמסטר.
 תותי: תחזור מתי שאתה רוצה.
 נדב: אם אני חוזר עכשיו, אני מאבד את המלגה שלי. אני מאבד את הנקודות של כל הקורסים שהתחלתי.
 תותי: אני כבר לא כל כך תמימה, נדב. אתה רוצה להישאר כאן בגללה. מה היא כבר הבטיחה לך כדי שתמשיך להזדיין איתה? מסלול ישיר לדוקטורט? מלגה?
 נדב: היא לא הבטיחה שום דבר. אני נשבע. אני מוכן להפסיק את הקורס שלה.
 תותי: אתה כבר לא צריך להפסיק שום דבר. עכשיו אני מפסיקה. מפסיקה לרמות את עצמי. מפסיקה לרמות אחרים. אני לוקחת את עצמי בידיים, ומתחילה לעשות קצת סדר בחיים שלי.
 נדב: גם אני רוצה לעשות סדר. אמרתי לך. נחזור לארץ ביוני. נודיע להורים.
 נתחתן בספטמבר. נעשה ירח דבש.
 תותי: אז אתה לא חוזר איתי עכשיו?
 נדב: אני לא יכול!

נכנסים יובל וְסֶלֶמָה. יובל רואה את תותי ונדב ופונה אליהם. סלמה ממשיכה למטבח.

יובל: בוקר טוב, תותי. בוקר טוב, נדב. **(הם שותקים. הוא פונה לנדב)** אני מצטער על אתמול. הייתי בלחץ. ההורים שלי מוציאים אותי מדעת. אני לא מאשים אותך בשום דבר. אף פעם לא האשמתי. זה יצא לי ככה פתאום משום מקום. שכח את זה. בוא נשתה היום בירה אחרי העבודה.
 תותי: **(ליובל)** אני מציעה לך לחשוב טוב-טוב את מי אתה מזמין לבירה.
 יובל: מה יש לחשוב כאן?
 נדב: לא, תותי. בבקשה.
 תותי: תחשוב למשל על זה שהוא מזדיין עם אימא שלך. הוא יכחיש, אבל אל תהיה תמים כמוני, ואל תאמין לו. אל תאמין גם לאימא שלך. החופש כאן הטריף את דעתם, והם חושבים שהכל מותר להם.
 יובל: **(לנדב)** אתה מזדיין עם אימא שלי?
 נדב: זה נגמר. זאת הייתה טעות. היא הייתה כל כך מיואשת. כל כך אומללה.
 יובל: היא הייתה אומללה?
 נדב: היא נורא דואגת לך.
 יובל: הזדיינתם בגללי?

נדב: לא בגללך. בגללה. בגללי. רציתי שהיא תבין מה קרה לנו שם. רציתי שהיא תאמין לי. אין לך מושג כמה אני מתחרט על זה. אני עוזב את הקורס שלה. אני לא אראה אותה יותר.

יובל הנדהם ממהר לצאת. סלמה יוצאת מן המטבח וקוראת: יובל! יובל! הוא שומע אותה, אבל ממשיך בדרכו החוצה. היא ממהרת אחריו.

נדב: למה עשית את זה? הוא ישליך את עצמו עכשיו מתחת לאוטובוס.
תותי: היית צריך לחשוב על זה אתמול.
נדב: הוא צריך לשלם על מה שעשיתי? הוא לא שילם מספיק על הטעויות שלי? איזה מין בן אדם אָתָּ? אני לא רוצה שתחכי לי. אָתָּ יכולה לנסוע לארץ כבר הלילה. אני לא חושב שאני אחזור ביוני. **(יוצא)**

30. דירתם של אמנון ועדנה. אמנון סיים זה עתה לארוז את מזוודתו. יובל נכנס.

יובל: אתם לוקחים עכשיו את המזוודות שלכם וחוזרים לארץ. **(לאמנון)** לא, אַל תענה לי. **(לעדנה)** אותך אני ודאי לא רוצה יותר לשמוע. אני לא אשם בשום דבר. ואתם לא תאשימו אותי בשום דבר. אני התמודדתי יפה מאד עם מה שקרה לי בעזה. אני אמשיך להתמודד עם זה גם כאן. לא הרסתי את החיים שלכם. לא בגללי אתם מתגרשים. ולא בגללי את מזדיינת עם נדב. אנחנו לא מאשימים אותך בשום דבר.
אמנון: אנחנו מתחילים דף חדש. אני עובר עכשיו למלון. אני אחפש לי דירה.
יובל: תתחילו דף חדש בארץ!
עדנה: אני מלמדת כאן עד סוף הסמסטר.
יובל: אז תתפטרי. לפני שיפטרו אותך בגלל מה שעשית.
אמנון: אני רוצה להמשיך להיפגש איתך.
יובל: אני לא רוצה יותר להיפגש איתך. גם לא איתך.
עדנה: אנחנו לא נכפה את עצמנו עליך.
יובל: אתם חירשים?! לא שמעתם?! שחררו אותי כבר. סעו מכאן. סעו ואל תחזרו. **(בזעמו הוא לופת את צווארה של עדנה וחונק אותה)**
אמנון: עזוב אותה! עזוב אותה! די!

הוא מצליח לשחרר את ידיו של יובל מצווארה של עדנה. יובל יוצא. שתיקה.

עדנה: אנחנו לא יכולים להשאיר אותו כאן לבד.
אמנון: הוא צריך אותנו עכשיו יותר מתמיד.
עדנה: אולי בכל זאת לא כדאי שתעזוב היום.
אמנון: בסדר גמור. נחכה עוד כמה ימים.

31. הדירה של יובל. לילה. יובל נכנס. סלמה שחיכתה לו, קמה ומחבקת אותו.

סלמה: הכל בסדר?
 יובל: כן. הכל בסדר. איך אצלך?
 סלמה: התקשרתי אליך כמה פעמים.
 יובל: הסתובבתי בפארק. לא שמתי לב שהזמן רץ.
 סלמה: אתה רוצה בירה? (נותנת לו את הכוס שלה) דיברת איתם?
 יובל: אני לא רוצה שהם יפגשו את ההורים שלך. אני גם לא רוצה אותם בחתונה.
 סלמה: נעשה מה שתרצה. ההורים שלי יבינו.
 יובל: מהיום שיצאתי מבית החולים הם העמידו פנים שהם משפחה בשבילי. כל הזמן הזה הם היו עסוקים בעצמם. בפחד שלהם ממה שקורה לי. בפחד שלהם ממה שקורה להם. במקום שהם יטפלו בי, אני הייתי צריך לטפל בָּם.
 סלמה: עכשיו אני המשפחה שלך. אני אטפל בך. (שתיקה) אתה רוצה לבוא למיטה?
 יובל: עוד מעט.
 סלמה: זה תמיד מרגיע אותך.
 יובל: בטח. את רוצה קודם ג'וינט?
 סלמה: כבר הכנתי. (מציתה לו)
 יובל: מחר יום הניסיון שלי במסעדה הגרמנית. אני מקווה שהם לא יבואו "במקרה" לאכול שם.
 סלמה: אולי כדאי לך לבטל את זה.
 יובל: למה?
 סלמה: אחרי יום כזה?
 יובל: ברגע שאני מתחיל לעבוד, אני שוכח הכל.

היא מחבקת אותו. הוא נענה. כעבור רגע הוא מכבה את הג'וינט ופונה אליה.

יובל: כשהסתובבתי היום בפארק, ראיתי פתאום את החייל ההוא, שמת בידיים שלי בעזה, הולך מולי בשביל.
 סלמה: די, יובל. תפסיק לחשוב עליו.
 יובל: לא, לא. את חייבת לדעת את זה לפני שאנחנו מתחתנים. התחלתי לברוח ממנו. פתאום הוא בא מולי בשביל אחר.
 סלמה: די, בבקשה. אתה בעצמך אומר שהוא מת.
 יובל: שוב ברחתי. הוא שוב הופיע. התחלתי לרוץ. הוא רץ אחרי.
 סלמה: אני לא יכולה יותר לשמוע את הסיפורים האלה.

היא מנסה לסתום את פיו בכוח בידה. הוא מתעקש להמשיך.

יובל: ופתאום ראיתי ביד שלו רימון. כבר לא היה לי אוויר. הרגליים שלי בקושי סחבו אותי. הגעתי אל השער. לא הצלחתי לפתוח אותו. הוא התקרב אלי. הוא חיבק אותי. הוא שלף בשיניים את הנצרה מהרימון. הוא שם אותו בין שנינו...

סלמה הודפת אותו ונמלטת מהדירה. הוא שומע את קולות הטראומה. הוא מחפש בקדחתנות את חפיסת הקלונקס. עד מהרה הוא מוצא אותה, לוקח כדור, אחריו עוד אחד, והולך לחדר השינה. כעבור רגע נשמעות צעקות הפחד שלו: די, די, די.

32. מסעדה גרמנית. למחרת בבוקר. יובל נכנס. ניכר בו שהוא עבר לילה קשה. לתדהמתו הוא מגלה שאנשי צוות המסעדה דומים מאד לאנשים שהוא מכיר. המנהלת והשף דומים להוריו. עוזר השף דומה לנדב. המלצרית דומה לתותי, ושוטפת הכלים דומה לסלמה. (אנשי הצוות האלה מגולמים כמובן על ידי השחקנים המשחקים את הדמויות שבחיי).

מנהלת: בוקר טוב, יובל. מה שלומך? אנחנו שמחים שאתה רוצה לעבוד אצלנו. זה אנדריאס השף. זה תומאס העוזר שלו. זאת סוזנה המלצרית, וזאת לילה, ששוטפת כלים.
יובל: נעים מאד.
שף: אנחנו עומדים לרשותך. נעזור לך בכל מה שתצטרך.
יובל: תודה רבה.
מנהלת: העמדה שלך ליד אנדריאס. בהצלחה.

יובל פונה לעמדת העבודה. מוסיקה. הוא מתחיל לעבוד. אנשי הצוות חולפים מאחוריו, נושאים סירים, מחבתות, צלחות וכלי מטבח, כולם ממהרים למשימותיהם. אט-אט הם יוצרים מעין קקופוניה של רעשים באמצעות כלי עבודתם, הסירים והמכסים, המחבתות, הצלחות, וכו'. הקקופוניה הזאת נשמעת באוזניו כמו קולות של קרב. ככל שגוברים הרעשים, גוברת אימתו. מדי פעם הוא מפנה את מבטו ורואה את אנשי הצוות המחייכים, פונים אליו בשאלות מנומסות כגון: מה שלומך? איך הולך? אתה צריך משהו? בשיאה של הקקופוניה, לא מצליח יובל להתגבר על האימה, הוא מסתתר מתחת לשולחן ופורץ בצווחות פחד. כולם מופתעים ועוצרים. יובל קם מבושת, משליך את הסינר והכובע לרצפה, ונמלט.

33. רחוב בברלין. יובל צועד מבוהל. בין רעשי הרחוב נשמעים גם קולות הטראומה שלו. הוא מתקשר אל אביו. אין תשובה. הוא משאיר הודעה.

יובל: אבא, תתקשר אלי דחוף, בבקשה. אני לא יכול יותר. אני מוכרח לחזור לארץ היום. אני רוצה שתבוא איתי.

הוא מחייג לאימו. אין תשובה. הוא משאיר הודעה.

יובל: איפה את, אימא? אני רוצה לדבר איתך. אני חוזר לארץ. אני אורז מזוודה ונוסע לשדה התעופה. תתקשרי אלי דחוף.

הוא מחייג לנדב. אין תשובה. הוא משאיר הודעה.

יובל: נדב? נדב? אני צריך אותך. תתקשר כשאתה שומע את ההודעה. אני ברחוב.
לא יודע איפה. לא מוצא את הדרך לדירה שלי.

הוא מחייג לתותי. אין תשובה. הוא משאיר הודעה.

יובל: תותי זה יובל. אני מחפש את נדב. תגידי לו שאני צריך אותו דחוף.

הוא מחייג לסלמה. אין תשובה. הוא משאיר הודעה בגרון חנוק.

יובל: סלמה... סלמה... סלמה....

34. חדר האורחים בדירתו של יובל. יובל נכנס. תוחב את המפתח בחור המנעול, נועל את הדלת, ומשאיר את המפתח בחור. הוא מבוהל עד מוות. ברקע נשמעים קולות הטראומה. הוא רץ אנה ואנה בדירה. בסופו של דבר הוא כורע על הספה, מכסה את ראשו בכריות, כדי לא לשמוע אותם. עדנה מגיעה לדירה. מצלצלת בפעמון. דופקת בדלת.

עדנה: יובל... יובל...

יובל לא מגיב. היא מוציאה את המפתח שלה ותוחבת אותו בחור המנעול. המפתח לא נתחב. היא מבינה שהדלת נעולה מבפנים. מגיע אמנון.

עדנה: יובל! יובל! המפתח בדלת. פתח לי. זאת אני...

יובל לא עונה. אמנון דופק בכוח על הדלת.

אמנון: יובל! יובל! אנחנו יודעים שאתה בפנים. פתח לנו. קנינו לך כרטיס לארץ.
עדנה: אנחנו חוזרים איתך. נשב לידך במטוס.
אמנון: פתח לנו, יובל. אם אתה לא פותח, אני שובר את הדלת.

הוא ממשיך לדפוק. יובל אוטם את אוזניו. הדפיקות משתלבות בקולות הטראומה שלו. כעבור רגע שובר אמנון את מנעול הדלת בבעיטה. יובל פולט צרחת אימה. מרוב פחד הוא לא מזהה אותם.

יובל: אל תתקרבו אלי. אל תתקרבו. יש לי רימון. אם אתם מתקרבים, אני מתפוצץ יחד איתכם.

עדנה: **(לאמנון)** תזמין אמבולנס.

אמנון: אני לא רוצה שהם יאשפזו אותו כאן.

עדנה: הוא יכול לעשות לעצמו משהו.

אמנון: קודם ניתן לו קלונקס.

עדנה: **(מצאה את החפיסה)** הנה זה.

אמנון: תביאי כוס מים. **(היא ממהרת להביא. הוא מנסה להתקרב אל יובל, הקלונקס בידו)** יובל, זה אבא.
 יובל: הסתלקו מכאן. אני לא אתן לכם לקחת אותי. אם אתם מתקרבים, אני משחרר את הנצרה.
 אמנון: קח כדור, יובל. קח. תרגיש הרבה יותר טוב.

עדנה חוזרת. כוס מים בידה. יובל מנסה להגיע אל הדלת. הם חוסמים את דרכו.

יובל: אל תתקרבו אלי. אל תתקרבו. **(לעצמו)** כוס אֶמֶק. הפה שלי מלא חול. אין לי אוויר. אני נחנק...
 אמנון: תסתכל בנו. אנחנו אימא ואבא. התקשרת אלינו מקודם. השארת לנו הודעות. רצית לדבר איתנו.
 עדנה: הבאתי לך כוס מים, יובלי. קח תשתה. קח, בבקשה. אנחנו אוהבים אותך. אנחנו נשמור עליך.
 יובל: **(בבכי)** אימא... אימא...
 אמנון: קח את הכדור, יובלי. קח ותירגע. אחר כך תרגיש הרבה יותר טוב. תגלה שהכל בסדר.
 עדנה: אתה בחור חזק. אתה תצא מזה. אתה תתגבר. כבר עברת רגעים הרבה יותר קשים.
 אמנון: אנחנו נחזור לארץ הלילה. הביתה. תנוח שם. נלך לים. החברים יבואו לבקר אותך.
 עדנה: בבקשה, יובלי. קח את הכדור. אני מתחננת אליך. קח אותו.
 יובל: **(בפחד)** אני משחרר את הנצרה. עוד צעד אחד, ואני משחרר אותה.

נכנסת סלמה. יובל לא מזהה גם אותה. הבהלה שלו גוברת. הוא מנסה להסתתר מאחורי הספה. היא מצליחה להשתלט על בהלתה.

סלמה: יובל, זאת אני. סלמה... תן לי את היד שלך... תן לי את היד... הנה אני... תיגע בי... תיגע בי... הנה אני...

קולה המופך של סלמה חוזר אל יובל דרך הרעשים שהוא שומע באוזני רוחו.

יובל: סלמה?
 סלמה: כן, יובל. חזרתי. אני כאן. הכל בסדר. אני לא אעזוב אותך יותר.
 יובל: זה לא יעבוד, סלמה. זה אף פעם לא יעבוד...

עדנה ואמנון מתקרבים אליו.

יובל: אל תתקרבו אלי...

הם עוצרים. אט-אט יורדת חשיכה. אור על מסך מחשב. על המסך נראית עדנה הנמצאת בתל אביב, ומרצה לתלמידיה בברלין.

עדנה:

למרות עוצמתה הצבאית והכלכלית של ישראל, התפתח מאזן אימה בינה לבין העם הפלסטיני, שנמשך כבר למעלה ממאה. וכך, שני הצדדים ממשיכים להתבצר בעמדותיהם ולהמתין לשעת כושר להפר אותו. ההערכה המקובלת כאן, בתל אביב, היא שהסטאטוס קוו הזה יימשך עוד שנים רבות... אבל מדי פעם, לפעמים באופן בלתי צפוי, תתרחש התפרצות אלימה שתגבה מחיר דמים כבד משני הצדדים ו... **(גרונה נחנק)** אני מצטערת. זה עניין אישי. הוא לא קשור לנושא שאנחנו עוסקים בו... זה הבן שלי... זה הבן היחיד שלי ש... **(מוחה את דעותיה. חשכה)**

סוף